Azg
armenian daily
25 ՄԱՅԻՍ 2002 ՇԱԲԱԹ 96 (2541)

Պուտինը եւ Բուշը Քոչարյանին եւ Ալիեւին ճկունություն ցուցաբերելու կոչ են անում

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ- ԱՄՆ-ի նախագահ Ջորջ Բուշը եւ Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը «հաստատակամորեն կոչ են անում Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահներին՝ ճկունություն եւ կառուցողական մոտեցում դրսեւորել Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտությունը լուծելու համար»: Այդ մասին ասված է Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի նախագահների համատեղ հռչակագրում, որն այսօր ստորագրվել է Մոսկվայում կայացած բանակցությունների արդյունքներով: Վլադիմիր Պուտինը եւ Ջորջ Բուշը հայտարարել են, որ Ռուսաստանը եւ ԱՄՆ-ը՝ որպես ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խմբի երկու համանախագահներ, «պատրաստ են օգնելու Հայաստանին եւ Ադրբեջանին այդ ջանքերում»: Հռչակագրում ասված է նաեւ, որ ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի նախագահները «մերժում են իր սնանկությունը ցույց տված «մեծ տերությունների» մրցակցության մոդելը, որը կարող է միայն ուժեղացնել հակամարտային ներուժը Հարավային Կովկասի եւ Կենտրոնական Ասիայի տարածաշրջաններում»: «Կենտրոնական Ասիայում եւ Հարավային Կովկասում ԱՄՆ-ը եւ Ռուսաստանն ընդհանուր շահը տեսնում են այդ տարածաշրջանի բոլոր պետությունների կայունությանը, ինքնիշխանությանը եւ տարածքային ամբողջականությանը աջակցելու մեջ», ասված է փաստաթղթում:

ՄՈՍԿՎԱ

Պուտին-Բուշ. տարաձայնություններ մամլո ասուլիսում

Կրեմլում երեկ ՌԴ եւ ԱՄՆ նախագահներ Վլադիմիր Պուտինի եւ Ջորջ Բուշի բանակցություններից եւ միջուկային զենքի կրճատման ու ռազմաստրատեգիական համագործակցության մասին հայտարարությունից հետո կազմակերպված մամլո ասուլիսում զգացվում էր, որ մի շարք հարցերում երկու ղեկավարների տարաձայնությունները չեն հարթվել: Այսպես, ռուս-իրանական կապերի հարցում ԱՄՆ-ի վերաբերմունքն արտահայտելով՝ Ջորջ Բուշը հայտարարեց, թե Մոսկվան եւ Վաշինգտոնը «կկարողանան համատեղ աշխատել այդ խնդրի լուծման համար»: Բուշը նաեւ մտահոգություն հայտնեց պաշտպանական բնագավառում ռուս-իրանական համագործակցության առթիվ:

մածայնագրերի ստորագրումից հետո կազմակերպված մամլո ասուլիսում զգացվում էր, որ մի շարք հարցերում երկու ղեկավարների տարաձայնությունները չեն հարթվել: Այսպես, ռուս-իրանական կապերի հարցում ԱՄՆ-ի վերաբերմունքն արտահայտելով՝ Ջորջ Բուշը հայտարարեց, թե Մոսկվան եւ Վաշինգտոնը «կկարողանան համատեղ աշխատել այդ խնդրի լուծման համար»: Բուշը նաեւ մտահոգություն հայտնեց պաշտպանական բնագավառում ռուս-իրանական համագործակցության առթիվ:

Առա ելույթ ունեցավ ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը: Ընդգծելով, որ Ռուսաստանը եւս մտահոգված է ատոմային զենքի հնարավոր տարածման կապակցությամբ, նա շեշտեց, որ ռուս-իրանական համագործակցությունը «ռազմական բաղադրիչ չունի»: Պուտինի խոսքերով, Բուշեհրում ատոմակայան կառուցելու նախագիծը ոչնչով չի տարբերվում ԿԺԴՀ-ում գիտական ռեակտորի կառուցման վերաբերյալ վերջերս ամերիկյան ընկերությունների ընդունած ծրագրից: «Գազեսա» էլեկտրոնային թերթը մեջբերում է Իրանի վարչակարգի հետ գործակցելու մեղադրանքներին ՌԴ նախագահի տված պատասխանը, թե աշխարհի որոշ երկրներում ԱՄՆ-ի վարած քաղաքականությունը չարդարացված է ավելի մեծ չափով: «Ռուսաստանին, օրինակ, մտահոգում են հրթիռային տեխնոլոգիաների մատակարարումները Տայվանին եւ այլ երկրների», հայտարարեց Պուտինը, հիշեցնելով, որ հենց խնդրո առարկա Իրանում «հրթիռային տեխնոլոգիաները զարգանում են մեծ մասամբ արեւմտյան ընկերությունների շնորհիվ»:

Ամփոփիչ մամլո ասուլիսում երկու նախագահներն անդրադարձան միջազգային հարաբերությունների նաեւ այլ թեմաների: Այն հարցին, թե Ռուսաստանը մնո՞ւմ է արդյոք ԱՄՆ-ի միջուկային հնարավոր հարվածների թիրախների ցանկում, Բուշը պատասխանեց, թե ԱՄՆ-ը ձգտում է լիովին ավարտել սառը պատերազմը եւ թե «Ռուսաստանը մեր բարեկամն է»: «Մեր զինվորականները թիրախներ չունեն Ռուսաստանում: Ռուսաստանը մեզ համար թշնամի չէ», հայտարարեց Բուշը:

Պ. Ք.

ԱՄՈՒԼԻՍ ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ՍՓՅՈՒՌՔ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՑ ԱՌԱՋ

«Խորհրդաժողովից զատ կլինեն նաեւ այլ միջոցառումներ՝ հատկապես տնտեսական ոլորտում»

Երեկ Հայաստան-սփյուռք երկրորդ խորհրդաժողովի նախապատրաստական աշխատանքները լրագրողների համար ամփոփեց ՀՀ ԱԳ նախարար Վարդան Օսկանյանը:

«Ազգը» նախորդ համարում արդեն անդրադարձել է խորհրդաժողովի մասնակիցներին, օրակարգին, նպատակներին առնչվող հարցերին: Սրանցից զատ Վ. Օսկանյանը շեշտեց

նաեւ, թե բուն նիստերին զուգահեռ եւ նրանցից առաջ նախատեսվում են հարակից բազում միջոցառումներ՝ այցելություններ հայաստանյան տարբեր հաստատություններ, գործարար հանդիպումներ եւ այլն: Կիրակի՝ մայիսի 26-ին, Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ տաճարում կմատուցվի պատարագ Ամենայն հայոց եւ Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսների մասնակցությամբ: Գալով խորհրդաժողովին՝ ՀՀ արտգործնախարարն ասաց, որ այս մեկը պիտի լինի համահայկական առաջին հավաքի շարունակությունը: Մասնավորապես, դեռ այն ժամանակ որոշում ընդունվեց առանձին ոլորտները համակարգող աշխատանքային խմբեր ստեղծելու մասին: «Անմիջապես հետո սա հնարավոր չեղավ իրականացնել, բայց արդեն այս խորհրդաժողովը կաշխատի հենց այդպիսի խմբերով»:

Լ. Գ.

Քոչարյան-Ալիեւ հանդիպում նախատեսված է

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 24 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏՊՈՍ - ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: Ադրբեջանի փոխարտգործնախարար եւ ղարաբաղյան բանակցություններում Ալիեւի հատուկ ներկայացուցիչ Արազ Ազիմովը Վաշինգտոնում հաստատել է, որ մոտ ապագայում նախատեսված է Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների հանդիպումը: «Հավանաբար այն կկայանա միջազգային որեւէ ֆորումի շրջանակներում, որին կմասնակցեն նաեւ Ալիեւն ու Քոչարյանը», ասել է Ազիմովը՝ նշելով, որ ինքը փոխանցել է նախագահ Ալիեւի առաջարկը Թաթուլ Մարգարյանին Պրահայում կայացած հանդիպման ժամանակ: Մայիսի 23-ին ղարաբաղյան կարգավորման խնդիրը Ազիմովը քննարկել է Մինսկի խմբի ամերիկյան համանախագահ Փերինայի հետ:

Գրեգորի Քյոսյանը՝ Լոս Անջելեսի գերագույն դատարանի դատավոր

Կալիֆոռնիայի կառավարիչ Գրեյ Դեյվիսը մայիսի 22-ին Լոս Անջելեսի գերագույն դատարանի դատավոր է նշանակել հայազգի Գրեգորի Քյոսյանին, հաղորդում են Ամերիկայի հայ ազգային կոմիտեի գրասենյակից: Նորանշանակ դատավորը ընդամենը 41 տարեկան է: Սովորել է Ֆերահյան եւ Սրբոց Նահատակաց վարժարաններում, ավարտել UCLA համալսարանը, որպես իրավաբան եւ ապա դատավոր աշխատել Լոս Անջելեսի դատարաններում, 1988 թ.-ից փայատեր է «Քյոսյան եւ Քյոսյան» իրավաբանական գրասենյակի, որ հատկապես մասնագիտացած է փոքր բիզնեսի խնդիրներում: Գրեգորի Քյոսյանը կալիֆոռնիահայության գործուն ազգայիններից է, ՀՅԴ անդամ:

Ամերիկացիներն ահաբեկչություն են սպասում մետրոյում

ԱՄՆ տրանսպորտի նախարարության հետախուզության եւ անվտանգության վարչությունը ներքին կարգով նախազգուշացում է տարածել երկրի ամբողջ տարածքում սպասվող ահաբեկչությունների վերաբերյալ, որոնք տեղի են ունենալու մետրոյի գնացքներում: Այդ մասին հաղորդել է ABC հեռուստաընկերությունը, որին հաջողվել է ծանոթանալ խորհրդաթղթային փաստաթղթին:

Ամերիկյան իշխանությունների տրամադրության տակ տեղեկություններ են հայտնվել, որ ահաբեկիչները ծրագրում են ահաբեկչություններ մետրոյի միանգամից մի քանի գնացքներում՝ թերեւս օգտագործելով ժամացույցի մեխանիզմով ռումբեր: Թեեւ վտանգը դեռ հաստատված չէ, ԱՄՆ դաշնային իշխանությունները նախազգուշացրել են համապատասխան տրանսպորտային կառույցներին, որ հարկավոր է ուժեղացնել զգոնությունը: Նախազգուշացում է ուղարկված նաեւ երկաթուղային տրանսպորտի վարչությանը:

Պ. Ք.

Արժանացել են նախագահի մրցանակին

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը մայիսի 20-ին հրամանագիր է ստորագրել Հանրապետության նախագահի մրցանակ շնորհելու մասին:

2001 թվականի Հանրապետության նախագահի մրցանակի արժանացել են.

ա/ բնական գիտությունների զարգացման բնագավառում՝

Հայկ Ադամյանը, Գագիկ Կրյուչկյանը, Սուրեն Մանվելյանը, Նաիրա Մուրադյանը-«Հետազոտություններ էվանտային տեխնոլոգիաների ուղղությամբ» գիտական հոդվածաշարի համար,

բ/ տեխնիկական գիտությունների եւ ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների բնագավառում՝

«Ավիահնֆոտել» ՓԲԸ-ն եւ «Էլբրուս-2000» ՓԲԸ-ն-«Փոխադրում» ինֆորմացիոն համակարգ «Զվարթնոց» ՄՕ ՊՓԲԸ համար» աշխատանքի համար,

գ/ արվեստի եւ գրականության բնագավառում՝

Աղասի Այվազյանը- «Մանչերը» բեմական վեպի համար

դ/ առողջապահության բնագավառում՝

Արթուր Շուքուրյանը-«Կոնդուկտիվ ծանրալսողությամբ տառապող հիվանդների վիրաբուժական ռեաբիլիտացիան» մենագրության համար,

ե/ մարդկային զարգացման եւ հումանիստական արժեքների. այդ թվում՝ հումանիտար գիտությունների զարգացման բնագավառում՝

Հովհաննես Բարսեղյանը, Թադեւոս Հակոբյանը (հետմահու), Ստեփան Մելիք-Բախշյանը (հետմահու) -«Հայաստանի եւ հարակից շրջանների տեղանունների բառարան» աշխատանքի համար:

Վերջին զանգ, դպրոցական վերջին խայտառակ

ԸՆԹԱՑԻԿ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Մեջլումյան չզբաղվել խաղախականությամբ

«Էյ Սի Փի» ընկերության նախագահը ներկայացրեց անցյալ տարվա արդյունքները

«Արմենիա խափոր փրոգրամ» (նախկին «Սանես եւ Վալեխս») ընկերության գլխավոր տնօրեն Վալերի Մեջլումյանի լրագրողների հետ հանդիպման նպատակն անցյալ տարվա ընթացքում ընկերության գործունեության արդյունքները տեղեկացնելն էր, ինչը, սակայն, նրա առաջարկով արեց ընկերության ֆինանսական գծով փոխտնօրեն Գագիկ Արզումանյանը: Նա նախ ներկայացրեց «Հայկական ոդինձ» ծրագրի բաղկացուցիչները: Դրանք են Ալավերդում ոդնձաձուլարանի կառուցում եւ ոդնձի կայուն ու բնապահպանական տեսանկյունից անվտանգ արտադրություն, երկրորդ՝ նոր հանքավայրերի հայտնաբերում, շահագործում եւ հանքաքարի արդյունահանում, երրորդ՝ տարածաշրջանում ոդնձի հումքի եւ ջարդոնի գնման ցանցի ստեղծում, ցինկից, լատունից, բրոնզից պատրաստվող արտադրանքի թողարկում եւ չորրորդ՝ էլեկտրաէներգիայի սեփական բազայի ստեղծում: Վերջինիս անհրաժեշտությունն առկա է, քանզի Ալավերդու հանքի ու ֆաբրիկայի, Թեղուտի եւ մյուս հանքավայրերի շահագործման համար 12-13 մլն դոլար միայն էլեկտրաէներգիայի վճարը կլինի՝ այն էլ ներկայումս գործող սակագներով:

Ոդնձի ամբողջական վերամշակման նպատակահարմարությունն ընկերության ներկայացուցիչը բացատրեց հետեւյալ հաշվարկներով: Հայաստանից խտանյութի արտահանման դեպքում 1 տոննա ոդնձի տրանսպորտային ծախսերը կազմում են 250 դոլար, իսկ կորզված ոդնձի արտահանման դեպքում այդ ծախսերը կկազմեն 80 դոլար, մնացածը կազմում է 170 դոլար: Իսկ եթե Հայաստանում արտադրվող խտանյութը չի բավարարում, ապա ներմուծվող խտանյութի դեպքում 1 տոննա ոդնձի լրացուցիչ ծախսերը կազմում են 190 դոլար:

2001 թ. արդյունքների շարքում նշվեցին Ալավերդու եւ Թեղուտի հանքավայրերի շահագործման լիցենզիաների ստացումը, Ալավերդու հանքավայրի շահագործման սկիզբը, Թեղուտի հանքավայրի շահագործման համար Strathcona Mineral Services կանադական ընկերության կողմից ընդհանրացնող ծրագրի մշակումը: Գերմանական Surgi Metallurgie ընկերությունը մշակում է արտադրական ներկայիս ծավալները բառաապատիկ ավելացնելու (մինչեւ 40 հազար տոննա) ուղղվածությունները: Անցյալ տարի ավարտվել է հարուստացուցիչ ֆաբրիկայի առաջին փուլի կառուցումը, աշխատողների թիվն ավելացել է 300-ով, արտահանվել է 10 մլն դոլարի արտադրանք, սակայն տարեկան արդյունքներով ընկերությունը վնասներ է կրել: Պատճառները եղել են ոդնձի միջազգային գների անկումը, խտանյութի թերամատակարարումը: Կանոնադրական կապիտալը կազմել է 3,2 մլն դոլար, նախնական համաձայնագիր է ստորագրվել 3 մլն դոլար Վերակառուցման եւ զարգացման եվրոպական բանկից (ՎԶԵԲ) վարկ ստանալու վերաբերյալ:

Վալերի Մեջլումյանը հաստատակամություն հայտնեց, որ ամեն ինչ արվելու է այս տարի վնասից դուրս գալու համար, որպեսզի վարկերի ստացման հարցում դժվարություններ չառաջանան: Նա նաեւ ընդգծեց ավելացված արժեքի հարկի ժամանակին հետ վերադարձնելու անհրաժեշտությունը, ինչի ուշացման պատճառով ընկերությունը նույնպես վնասներ է կրում: Սակայն այս պահի դրությամբ չվերադարձված գումարը մեծ թիվ չի կազմում: «Արմենիան խափոր փրոգրամի» գլխավոր տնօրենը ողջունեց Հայաստանի տարածքում ցանկացած այլ ծրագիր, որը կնպաստի ոդնձաարդյունաբերության զարգացմանը:

«Ազգի» հարցը Վալերի Մեջլումյանին վերաբերում էր ձեռնարկությունում անցյալ տարի արված կրճատումներին, որոնք, ըստ տարածված լուրերի, ինքը Վալերի Մեջլումյանը պայմանավորել է խաղաղական պատճառներով եւ իշխանությունների հետ ունեցած խնդիրներով: Նա պատասխանեց, որ անցյալ տարի նոր հանքի բացման եւ նոր ֆաբրիկայի կառուցման ժամանակ լրացուցիչ աշխատանքներ էին արվել, որոնց ավարտից հետո իրականացնողների անհրաժեշտությունն այլեւս չզգացվեց: Ինչ վերաբերում է հարցի երկրորդ մասին, ապա Վալերի Մեջլումյանը նշեց, որ ինքը զարմանքով իմացել է թերթերից, որ «Մեջլումյանը զբաղվում է խաղաղականությամբ, ինչ-որ մեկին պատշաճանում է, մյուսին՝ ոչ եւ այլ հեքիաթներ»:

Դա, նրա կարծիքով, աղմուկ ստեղծելու նպատակ հետապնդող «թերթային հնարքներ են», եւ ինքը ընկերության շուրջ ստեղծված որոշ դժվարությունների (աշխատավարձերի ուշացում եւ այլն) կապակցությամբ երկարաձգեցնելու հարցազրույց է տվել տեղական հեռուստատեսությամբ:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Մեր պետականության թերացումներն ըստ ԱԻՄ-ի

«Մեզանից կախված ամեն բան անում ենք, որպեսզի չկայանա Արցախի իրավական միավորումը Հայաստանի Հանրապետությանը: Արցախը նույնիսկ հայկական քաղաքական շրջանակներում, որպես ամոթալի խարան, կոչվում է օտար նվաճողների պարտադրած Ղարաբաղ անունով»: Հայաստան-սփյուռք երկրորդ խորհրդաժողովի նախօրեին ԱԻՄ նախագահ Պարույր Հայրիկյանն իր այս եւ մի շարք այլ դիտողություններն ամփոփելու համար հրավիրել էր մամլո ասուլիս: Խորհրդաժողովի մասնակիցներին իր այս ուղերձում Պ. Հայրիկյանն ընդգծեց սահմանադրական բարեփոխումների ուշացման փաստը, ինչի պատճառով էլ մեր երկրում մինչեւ հիմա չի ընդունվել երկքաղաքացիության սկզբունքը: ԱԻՄ առաջնորդը շեշտեց նաեւ մեր իշխանությունների անտարբերությունը տարածաշրջանի ժողովրդագրական փոփոխությունների հանդեպ:

Նշելով, որ այս դիտողությունները խորհրդաժողովին հասցնելն ԱԻՄ-ն իր պարտքն է համարում՝ պրն Հայրիկյանն այնուհետեւ անցավ կուսակցության ներքին խնդիրներին: Մասնավորապես նա տեղեկացրեց, որ ԱԻՄ առաջիկա 22-րդ համագումարն անցնելու է խիստ աշխատանքային մթնոլորտում՝ առանց հրավիրյալների: Թերեւս բացառություն կազմի միայն ՀՌԱԿ-ը: «Ռամկավարների հետ ունենք գաղափարական ընդհանրություններ, մեզ շատ հոգեհարազատ են»: Նրանց եւ այլ կուսակցությունների հետ նախընտրական դաշինքների կազմումը խորհրդարանական ընտրություններին Պ. Հայրիկյանը չբացառեց: Իսկ նախագահական ընտրություններին ԱԻՄ-ը մասնակցելու է իր թեկնածուով:

Լ. Գ.

ՊԵՏՔԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հարգանքի տուրք արցախյան գոյամարտում զոհված ուսանողների հիշատակին

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Արցախյան ազատամարտի տարիներին բուհերի շատ ուսանողներ եւս կամավոր մասնակցեցին պատերազմական գործողություններին՝ պաշտպանելով հայրենին: Եւ ոչ բոլորին էր վիճակված տուն վերադառնալ: Զոհված ազատամարտիկների հիշատակը երեւանի պետհամալսարանը հավերժացրեց իր բակում կառուցված հուշարձանով: Այսօր ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը, կրթության եւ գիտության նախարար Լեւոն Մկրտչյանը՝ այցելելով համալսարան, բուհի ղեկավարների, դասախոսների, զոհվածների ծնողների, ուսանողների հետ, հարգանքի տուրք մատուցեցին զոհվածների հիշատակին: Զինվորական պատվո խումբը ծաղկեպսակ դրեց հուշարձանին:

Պն նախարար Ս. Սարգսյանը նշեց, որ հետմահու կպարգեւատրվեն բոլոր զոհված ազատամարտիկները, նաեւ կվերանայվեն նրանց ընտանիքների անդամների անվճար երթեւեկության իրավունք ունենալու, բնակարանով ապահովելու խնդիրները:

Այնուհետեւ նախարարին շնորհակալական պատվոգիր հանձնվեց «Վարդանք» ռազմասիրական ակումբի անդամների կողմից: Պատվոգրի հանձնման պատիվը տրվել էր զոհված ազատամարտիկի 10-ամյա որդուն:

Նույն օրը երեւանի պետհամալսարանի ռեկտոր Ռադիկ Մարտիրոսյանը եւ Սերժ Սարգսյանը ստորագրեցին պայմանագիր՝ մայր բուհում ռազմական իրավագիտության գծով մասնագետներ պատրաստելու վերաբերյալ:

- Ցանկանում ենք մեր երկրի ամենաառաջատար բուհում պատրաստել բանակում իրավախախտումների դեմ պայքարող երիտասարդ մասնագետներ,- ասաց նախարար Ս.Սարգսյանը:

Երիտասարդ երգիծանկարչուհու ցուցահանդեսը

Երեկ Երեւանի Թեմեյան կենտրոնի ցուցասրահում, հոծ բազմության ներկայությամբ, որի մեջ, ցավոք, բացակայում էր իր աշխատատեղի՝ «Հայաստանի Հանրապետություն» թերթի թղթակիցը, բացվեց Ագնես Ավագյանի ստեղծագործությունների ցուցահանդեսը, որը բաղկացած էր հիմնականում երգիծանկարներից եւ այլ ժանրերի մի քանի աշխատանքներից: Նախաձեռնողն էր «Ազգ» օրաթերթը, որն այս ամսվա սկզբին մեկ ուրիշ՝ մեր ավագ սերնդի վարպետ ներկայացուցչի՝ Գեորգի Յարալյանի երգիծանկարների ցուցահանդեսն էր կազմակերպել նույն ցուցասրահում: Իր բացման խոսքում «Ազգի» գլխավոր խմբագիրը կարեւորեց երգիծանկարչության դերը մամուլի հրապարակումներում եւ ցավ հայտնեց, որ հակառակ մեկ տասնյակի հասնող լավ երգիծանկարիչների գոյությանը՝ հայաստանյան մամուլն արժանի տեղ չի տալիս նրանց: Նա նաեւ խոստացավ պարբերական դարձնել ցուցահանդեսները եւ յուրաքանչյուրին առիթ տալ հանրությանը ներկայանալու:

Պրն Յարալյանն արտահայտեց իր հիացմունքը երիտասարդ երգիծանկարչուհու հասուն մտքի, ինչպես նաեւ գծերի ու գույների ներդաշնակության վերաբերյալ եւ նշեց, որ նկարները «խոսուն ու արտահայտիչ են»: Ապա տաղանդավոր, բայց համեստ երգիծանկարչուհին իր շնորհակալությունը հայտնեց «Ազգ» օրաթերթին ու ներկաներին: Այնուհետեւ իր եզակի ընդունակությունը ցույց տվեց՝ կտավի վրա միաժամանակ երկու ձեռով նկարելով: Ի դեպ, այդ շնորհքի համար նրա անունը գրանցվել է ռուսական «Գինեսի» գրքում:

Ցուցահանդեսը բաց է մինչեւ ամսի 28-ը:

Կանաչ ճանապարհ շնորհաշատ Ագնեսին:

Հ. Օ.

Գյումրիում սկսվեց նոր բնակելիների կառուցումը

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր Աղեսի գոտու վերականգնման ծրագրի Գյումրու գրասենյակում շինկազմակերպությունների հետ կնքվեցին եւս 5 պայմանագրեր՝ քաղաքում կառուցվելիք 7 բնակելի շենքերի համար: Այս անգամ մրցույթում հաղթող էին ճանաչվել Երեւանշին ԲԲԸ, Անդրեաս եւ ընկերներ, Մարմարաշեն-2, Ախուրյան-կապշին, Ռուսստրոյ կազմակերպությունները, որոնք առաջիկայում վերականգնելու են չորս վթարային բնակելիներ Անտառավան եւ Մեհենավարների թաղամասերում: Ավելի վաղ սկսվել էր 7 շենքերի շինարարությունը Մանուշյան եւ Խանջյան փողոցների հատման անկյունում:

Պայմանագրերի կնքման արարողությանը մասնակցում էին ՀՀ նախագահի խորհրդական Արշաշես Թումանյանը, Շիրակի մարզպետ Ֆելիքս Փիրումյանը, Լինսի հիմնադրամի ղեկավարությունը: Ի դեպ, այս ծրագրում ընդգրկված է 22 շենք՝ 1220 բնակարանով:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 90 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Թող: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայություն
/ հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն
/ հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են. համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Օրենսդիրը հարգանք չունի դատականի նկատմամբ

Էլ ի՞նչ պահանջել Ազգային ժողովից

Առավոտյան ժ. 11-ն անց էր, երբ «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դատավարությունը երեկ վերսկսվեց: Դատավորը հայտարարեց, որ դատակոչված տուժողների ներկայացրած հասցեների զգալի մասը թերեւս փոփոխված է, եւ դատարանն, ըստ էության, զբաղվում է տուժողներին հայտնաբերելու աշխատանքներով:

Դատավորը նշեց նաեւ դատակոչված տուժողների դատարանի նկատմամբ անհարգալից վերաբերմունքի մասին: Մասնավորապես, Աժ պատգամավոր Ռոբերտ Ենգոյանն էլ, Մանուկ Գասպարյանի օրինակով, հրաժարվել է վերցնել ծանուցագիրը:

Դատավոր Ուզունյանը հիշեցրեց նաեւ, որ տուժողներ, Աժ պատգամավորներ Գագիկ Խաչատրյանը, Ֆրունզե Խառատյանը, Պարույր Կարապետյանն ու Էմմա Խուդաբախշյանը երեկ պիտի ներկայանային կամ գոնե որեւէ կերպ բացատրեին չներկայանալը:

Մեկ ժամով հայտարարված հարկադիր ընդմիջումը տեւեց երկու ժամից ավելի, մինչեւ դատարան եկավ դեռեւս հաջորդ նիստին ներկայացած Աժ ամենաերիտասարդ պատգամավոր Վազգեն Խաչիկյանը: Դատավորն իր մտահոգությունը հայտնեց ոչ թե Վազգեն Խաչիկյանի ուշացման համար, որի մասին դատարանը տեղյակ էր պահվել, այլ՝ մյուսների բացակայության, ինչի համար հարկ էլ չեն համարել տեղեկացնել:

Օրենսդիրի նման անհարգալից վերաբերմունքը դատականի նկատմամբ մեր երկրի խնդիրներից մեկն է, թերեւս ոչ փոքր նշանակության:

Ինչեւէ, մեղադրող կողմը շարունակեց իր հարցերը: Ի պատասխան տուժողը նշեց, որ «27»-ի դեպքերի տեսաժապավենը դիտելուց տպավորությունն ավելի վատն էր, քան իրականում: Իսկ Տիգրան Նազարյանի եւ Նաիրի Հունանյանի խոսակցությունն իր վրա թողել է այնպիսի տպավորություն, կարծես Տիգրան Նազարյանն ինչ-որ բան էր համոզում, թեեւ ոչինչ լսելի չէր:

Փաստաբան Ասոն Սարգսյանի հարցերին Վազգեն Խաչիկյանը պատասխանեց, որ չի հիշում, թե Նաիրի Բաղալյանն այդ օրը դահլիճ մտած լիներ: Տուժողը նշեց, որ զենքերը դահլիճում ենթադրաբար հավաքում էր Էդիկ Գրիգորյանը: Դերենիկ Բեջանյանն էլ տուժողին ասել է, որ նպատակ կար «վերացնելու միայն Վազգեն Սարգսյանին», մնացյալը փոխհրածգության զոհեր էին:

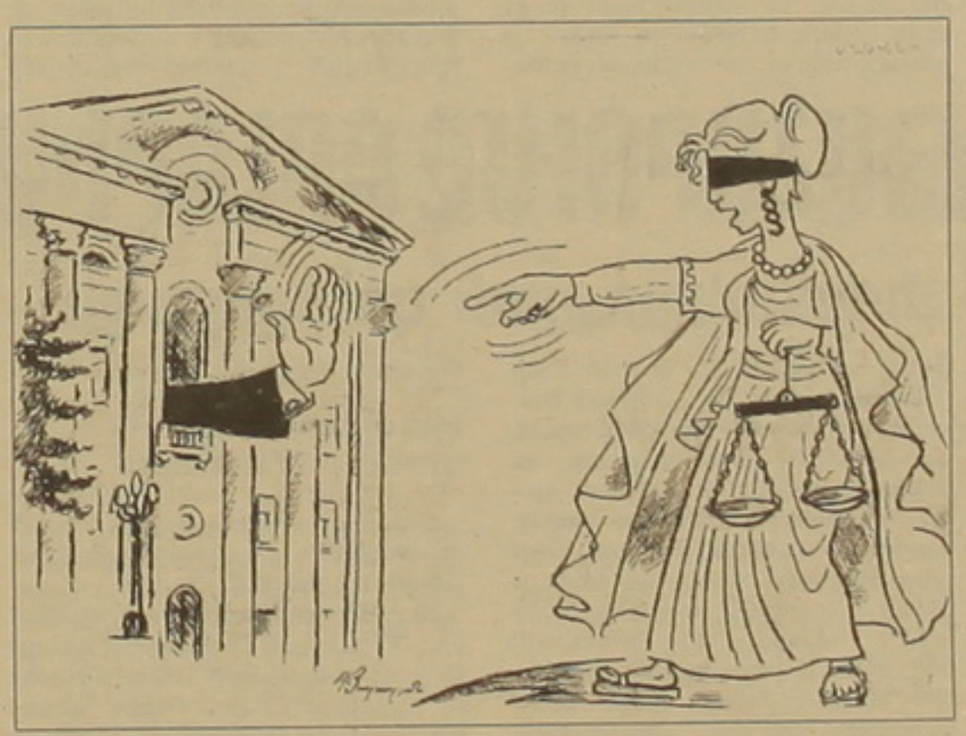

Իր դերին եւ դերակատարմանն ամենայն լրջությամբ մոտեցող ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանը սկսեց իր հարցերը: Թե ով է սպառնացել Անդրանիկ Մանուկյանին, Վազգեն Խաչիկյանն ասաց, որ դա եղել է կամ Վռամը, կամ Կարենը: Հարցերին ի պատասխան տուժողը նշեց նաեւ, որ իրեն չեն խուզարկել, սպառնալիքներ կոնկրետ իր նկատմամբ չեն եղել: Ամբաստանյալներ Էդիկ Գրիգորյանն ու Դերենիկ Բեջանյանն էլ կարեւորեցին իրենց անձը՝ մի քանի անհասկանալի հարցերով:

Ամբաստանյալ Կարեն Հունանյանն էլ, մոլագարի իր «տրամաբանությամբ», անտրամաբանական որակեց տուժողի ասածները: Որոշ, ըստ իրեն, հակասություններ վերաբերյալ էլ իր պարտը համարեց հայտնել, թե Նաիրի Հունանյանը կրկնօրինակ չունի:

Այս հետեւեցին վիրավորանքներ տուժողի, ապա ամբաստանյալի կողմից: Դատավորը պահանջեց պահպանել դատական էթիկայի կանոնները:

Այսպիսով, նիստն ավարտվեց, եւ այդպես էլ երեկ դատակոչված ոչ մի տուժող չներկայացավ: Ազգային ժողովի պատգամավորներն այս վարքագծով նույնպես ապացուցում են, որ խորհրդարանն իրենց տեղը չէ: Ես կասեի, որ կառավարող էլիտան այդպիսին հաստատրեն չպետք է լինի:

Ա. Հ.

Ակնհայտ զրպարտանք կամ նախկին դիվանագետի անգրագիտությունը

Ջորջ Բուշ կրտսերի վարչակազմն Իրանին արգելված տեխնոլոգիաներ փոխանցելու ամբաստանությամբ Չարենցավանի «Լիզին» ԲԲԸ-ի եւ նախկին վարչապետ Վազգեն Սարգսյանի եղբայր Արմեն Սարգսյանի նկատմամբ երկու տարով կիրառում է պատժամիջոցներ: Այս մասին **«Ազգը»** (ինչպես մյուս թերթերը) գրել է մի քանի անգամ, ներկայացրել դրա քաղաքական հնարավոր տաճ հետեւանքները Հայաստան պետության համար: ԱՄՆ պետքարտուղարության խոսնակ Ռ. Բաուչերը նշել էր, որ կիրառվելիք պատժամիջոցները յուրահատուկ են եւ չեն տարածվում Հայաստանի կառավարության վրա, ընդսմին շեշտելով, թե զանգվածային բնաջնջման զենքերի չտարածման առումով ԱՄՆ կառավարությունը գնահատում է Հայաստանի ջանքերը:

Ցուցփաստը, որ Հայաստան անունը հայտնվում է «սեւ ցուցակում», ինքնին մեր պետության վարկի համար, միջազգային առումով, խիստ անցանկալի է: Ակնհայտ է նաեւ, որ հայկական ընկերությանը եւ Սպարապետի եղբորը «սեւ ցուցակում» տեղավորելու իմաստով ոչ երկրորդական դեր է խաղացել քաղաքականությունը, տվյալ դեպքում՝ հայ-իրանական բարձր մակարդակի համագործակցությունը, ինչը Վաշինգտոնին դուր չի գալիս եւ այդ մասին հաստկապես վերջին շրջանում անում է բացահայտ ակնարկներ:

Հայաստանի նախկին դիվանագետներից, այժմ անկախ վերլուծաբանի համբավ վայելող Ստեփան Գրիգորյանը «Առավոտում» (24.05.2002 թ.) անդրադառնում է թեմային՝ գրելով. «Միայն տհասները կարող են կարծել, թե ամերիկյան պատժամիջոցներն անսպասելի են»:

Ընթերցողը վերջում կհասկանա, թե ով է տհաս: «Առավոտի» ընթերցողները, որոնցից մեկը ես եմ, տհաս չեն: Անկախ վերլուծաբանը գրում է. «...Իսկ դրանից մի քանի շաբաթ անց ԱՄՆ պետդեպարտամենտը հայտնում է, որ Իրանին զենք վաճառելու պատճառով «սեւ» ցուցակի մեջ են մտել հեռահար հրթիռների կառավարման եւ վերահսկողության համակարգերի, ինչպես նաեւ քիմիական եւ կենսաբանական զենքի մշակման ծրագրերում ներգրավված հայկական ընկերությունները»: ԱՄՆ պետքարտուղարությունը նման բան չի տարածել, սա պրն Գրիգորյանի զրպարտանքն է: Եթե վերլուծաբանը կարդար պետքարտուղարության հայտարարությունը, ապա կնկատեր, որ ընդհանրապես «սեւ» ցուցակ (black list) ձեւը չի գործածվում:

Սա դեռ ոչինչ: Շարունակենք հասկանալ, թե ով է տհասը: «Եթե իրադրությունն արմատապես չփոխվի, ԱՄՆ վարչախմբի քայլերին կհետեւեն Եվրախորհրդի, չի բացառվում նաեւ՝ ՄԱԿ-ի պատժամիջոցները», գրում է վերլուծաբանը: ԵՄ-ի պատմության մեջ չի եղել եւ չի էլ լինի դեպք, երբ Իրանին կամ այլ պետությանն արգելված տեխնոլոգիաներ փոխանցելու ԱՄՆ ամբաստանությանը միանա Եվրախորհուրդը: ԵՄ-ն Հայաստանին կարող է պատժել, բայց այդ կազմակերպության իրավասությունների շրջանակներում: ՄԱԿ-ը չի կարող պատժել, որովհետեւ կազմակերպությունը հազար անգամ բացառել է, այդ թվում Կոֆի Անանը, Իրանի՝ զանգվածային բնաջնջման զենքերի արտադրության մեջ ներգրավվածությունը: Սակայն պրն Գրիգորյանը չի բացառում Հայաստանի նկատմամբ ՄԱԿ-ի պատժամիջոցները: Պատկերացնո՞ւմ եք, ՄԱԿ-ն Իրանին պատժանում է՝ մտնելով, թե Թեհրանը հեռու է զանգվածային բնաջնջման զենքերի արտադրությունից, եւ հանկարծ Հայաստանին մեղադրում Իրանին նման զենքեր մատակարարելու մեջ:

Ահա իմացության նման պաշարով էր պրն Գրիգորյանը դիվանագետ աշխատում Հայաստանի համար կարեւորագույն դեսպանատներից մեկում:

Թ. Հ.

ՆՈՐ ԳԻՐՔ

«Սփյուռքահայ կազմակերպություններ»

1915-22 թթ. Օսմանյան Թուրքիայի կողմից հայերի ցեղասպանության իրագործման հետեւանքով մեր ընթացումների մեջ շրջանառու դարձավ սփյուռք հասկացությունը: Դարերի ընթացքում արտագաղթի պատճառով աշխարհի տարբեր անկյուններում ձեւավորված հայկական համայնքների առկայությամբ հանդերձ, հայերենում չէր կիրառվում այս բառը, եւ միայն 1915 թ.-ի զանգվածային բռնի տեղահանությունից հետո ձեւավորվեց սփյուռքյան իրականությունը: Աշխարհով մեկ սփռված հայերը իրենց նոր բնակավայրերում կյանքի օբյեկտիվ պարտադրանքով ստեղծեցին հայկական համայնքներ՝ կազմակերպելով իրենց ընկերային, տնտեսական, մշակութային կյանքը: Ճանաչել եւ իմանալ այս բարդ կառույցը՝ սփյուռքը, դյուրին չէ, հասկացությունն ինքնին անպարփակ է:

Սփյուռքում ապրող հայության համար ազգային ինքնության պահպանման առաջնահերթության խնդրի նախապայմանն, անշուշտ, ազգային-մշակութային կյանքի կազմակերպումն է համապատասխան կառույցներում: Հայտնի է Հայ առաքելական եկեղեցու անգնահատելի դերը ազգապահպանման մեջ հայոց պատմության ողջ ընթացքում եւ, առավելաբար՝ սփյուռքահայ կյանքում:

Սփյուռքում գործող հասարակական-քաղաքական, մշակութային, բարեգործական, հայրենակցական եւ եկեղեցական կառույցների համակարգված ամփոփումը մեկ հրատարակության մեջ միայն կարող էր ընդհանուր պատկերացում տալ հայ սփյուռքի մասին: Եվ ահա Հայկական հանրագիտարանի խմբագրությունը, որ վերջերս ներկայացնում է ուշագրավ եւ արժեքավոր հրատարակություններ («Բժշկական հանրագիտարան», «Քրիստոնյա Հայաստան» հանրագիտարան եւ այլն), մեկ-երկու օր առաջ լույս է ընծայել «Սփյուռքահայ կազմակերպություններ» գիրքը: Գիրքը կազմել եւ հրատարակության են պատրաստել հանրագիտարանի փոխխմբագիր Արամ Սարգսյանը եւ պատմության խմբագրության վարիչ Ամալյա Պետրոսյանը:

Համասփյուռքյան համարվող՝ Ռամկավար Ազատական, Հայ հեղափոխական դաշնակցություն, Սոցիալ-դեմոկրատ հնչակյան ազգային քաղաքական կուսակցություններ, Համազգային, Թեքեյան, Նոր սերունդ մշակութային միություններ, Հայ երիտասարդաց ընկերակցություն, Հայ մարմնակրթական ընդհանուր միություն, բարեգործական կազմակերպություններ եւ հիմնադրամներ՝ ՀԲԸՄ, ՀՕՄ, ՀՕՖ, Հովարդ Կարագյոզյան հասարակություն, Գալուստ Կյուլբենկյան հիմնարկություն, Ամերիկայի հայկական համագումար, Եվրոպայի հայկական միությունների ֆորում, Հայ դատի հանձնախումբ, Հայ կաթողիկե, Հայաստանյայց առաքելական, Հայաստանյայց ավետարանական եկեղեցիներ, Հայաստանի ազատագրության հայ գաղտնի բանակ կազմակերպություններն ու միությունները ներառված են վերոհիշյալ հրատարակության մեջ, ներկայացված են առանձին՝ իրենց ստեղծման պատմությամբ, հիմնադիրներով, նպատակներով, կատարած գործունեությամբ: Գրքում դրանց հակիրճ ամփոփումը ներկայացված է նաեւ ռուսերեն:

Գործնական կիրառման համար այս անհրաժեշտ հրատարակությունը, հատկապես Հայաստան-սփյուռք համաժողովի նախօրեին, իրոք, ժամանակին է:

Հայկական հանրագիտարանի գլխավոր խմբագրությունը շուտով լույս կընծայի իր տեսակի մեջ առաջին՝ «Հայ սփյուռք» համապարփակ հանրագիտարանը՝ շուրջ 70 երկրների՝ հայկական համայնքների մասին մանրամասն տեղեկություններով, քարտեզներով, հարուստ պատկերազարդումներով:

«Սփյուռքահայ կազմակերպություններ» գիրքն ընթերցողը կարող է ձեռք բերել Հայկական հանրագիտարանի գլխավոր խմբագրությունից (Թամանյան-17):

ՄԵԼԻՆԱ ԲԱՂԱԼՅԱՆ

Վահան Թեքեյանի անվան կրթահամալիրում հնչեց վերջին զանգը

Վաղ առավոտից մարդաշաս էր Վ. Թեքեյանի անունը կրող կրթահամալիրին հարող հրապարակը: Տոնական տրամադրությունը համակել էր բոլորին, ովքեր եկել էին ընդունելու այն երջանիկ ժամերը, որ նվիրելու էին կրթօջախի 78 շրջանավարտները: 78 սան, 78 ճակատագիր ու կյանք, որոնք իրենց կրթական մկրտությունն են ստացել կրթահամալիրում, որը նրանց համար 10 տարի շարունակ եղել է ու կմնա հարազատ օջախ: Ու որդիական սիրով նրանք այսօր հրաժեշտ են տալիս՝ շնորհակալության ու երախտագիտության ջերմ խոսքեր հղելով իրենց ուսուցիչներին, դասվարներին եւ, իհարկե, տնօրենին: Հումորով, նմանակումներով ու հրաշալի կազմակերպված ծրագրերով շրջանավարտները փաստում էին, որ մանկության ու պատանեկության խորհրդանիշ է իրենց համար դպրոցը, սրբություն, նաեւ հպարտություն, որ կրում է մեծ բանաստեղծ Վահան Թեքեյանի անունը, որը միշտ բարձր կպահեն:

Շրջանավարտներին ողջունեցին 5-ամյա Հայկը (ՈՒՀԱ-ի անդամ), Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի թաղապետ Աղվան Գրիգորյանը, դպրոցի հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ Մանվել Կաղլանցյանը, դպրոցի շրջանավարտ Արաքսյա Մելիքյանը, դպրոցի փոխտնօրեն (դաստիարակության գծով) Սուսաննա Աբրահամյանը եւ, իհարկե, բոլորի սիրելին՝ տնօրեն Անահիտ Խալաթյանը: Տնօրենը նշեց. «Ճիշտ ապրելու համար սիրել պիտի կարողանաք: Սիրել կարողանալու համար ձեզանից հեռացրեք հպարտություն կոչվող ախտը, որը մարդու հոգուն մեղցնում է ամեն ինչ: Ապրեք այնպես, որ ձեր մայրերի աչքում չծովանա արցունքը, որը թանկ է զմրուխտից ու ադամանդից էլ առավել: Ապրեք այնպես, որ ձեր ուսուցիչներից եւ ոչ մեկը գլխիկոր չքայլի: Բարի երթ...»: Հնչեց վերջին զիլ զանգն, ու սկսվեց ամենամեծ դասամիջոցը 78 թեքեյանցիների համար, որոնք հրաժեշտի, հարգանքի տուրք մատուցեցին ու ծաղիկներով զարդարեցին դպրոցի բակում Վահան Թեքեյանի հուշարձանը, այցելեցին համայնքի Սբ. Աստվածածին եկեղեցի ու Բարձրյալից խնդրեցին ողորմածություն: Շրջանավարտներին օրհնանք ու աղոթք հղեց եկեղեցու ծիսակատար քահանա տեր Զաքարիա Ավետիսյանը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱՍԱՐՅԱՆ

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑ

ԱՂՔԱՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՂԹԱՀԱՐՈՒՄԸ ԲՈԼՈՐԻՍ ԳՈՐԾՆ Է

Հրավիրում ենք մասնակցության գործընթացի

Կառավարությունը ձեռնամուխ է եղել մեր հասարակական կյանքի մեծագույն սոցիալական չարիքներից մեկի՝ աղքատության հաղթահարման ծրագրի մշակմանը: Փաստաթուղթը կոչվում է «Աղքատության հաղթահարման ամփոփ ռազմավարական ծրագիր» (ԱՀՈՇ): Սա նախորդ՝ «Աղքատության նվազեցման միջանկյալ ռազմավարական ծրագրի» օրինաչափ շարունակությունն ու հետագա զարգացումն է: Եվ եթե անկեղծ լինեմ՝ գոնե իմ տպավորությամբ հենց այդ նախորդ ծրագրի գործադրման ջանքերն են հիմք հանդիսացել, որպեսզի կառավարական շրջանակներում ավելի խոր ու լայն պատկերացում կազմեն աղքատության, իբրեւ երեւույթի, մեր հասարակական օրգանիզմի գրեթե բոլոր «հյուսվածքները» թափանցած ու քայքայող չարիքի ամբողջ մեծությունը, վտանգավորությունն ու հաղթահարման հրատապությունը: Նոր ծրագրի մշակման համակարգող խորհուրդն արդեն մի քանի ամիս աշխատում է, ձեւավորել է փորձագիտական խմբեր, հաստատել ԱՀՈՇ տեխնիկական առաջադրանքը: Աշխատանքներում ընդգրկված են հիմնականում ոչ կառավարական կազմակերպությունները ներկայացնող փորձագետներ՝ 5 խմբերով (աղքատության գնահատման եւ վերլուծության, աղքատության հաղթահարման տնտեսական ռազմավարության, մեթոդական եւ մեթոդաբանական խնդիրների, հանրային կառավարման եւ մասնակցության աղքահովման խնդիրների ու աղքատության հաղթահարման սոցիալական ռազմավարության խնդիրների): Իհարկե, սա ամենեւին էլ չի նշանակում, թե ծրագրի մշակումը դրված է տոկ այս խմբերի վրա (թեեւ չեմ կարող չնկատել, որ նրանցում ընդգրկված են իրենց բնագավառներում հատկապես աչքի ընկնող, փորձառու, բազմավաստակ մասնագետներ): Վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի ս. թ. հունվարի 30-ի թիվ 48 որոշմամբ նախարարություններում եւ գերատեսչություններում ձեւավորվել են համապատասխան, այսպես ասեմ՝ «ծյուղային» խմբեր, որոնք իրենց հերթին պետք է աղքահովեն տվյալ նախարարության ու գերատեսչության եւ ԱՀՈՇ մշակման համար պատասխանատու կառույցների շարունակական համագործակցությունը: Եթե ավելացնեմ, որ ծրագրի մշակման գործընթացը գտնվել եւ գտնվում է միջազգային կազմակերպությունների, ինչպես նաեւ դոնոր երկրների ուշադրության կենտրոնում, որոնցից են ՄԱԿ-ը, Համաշխարհային բանկը, Մեծ Բրիտանիայի զարգացման գործակալությունը, նաեւ մի շարք ուրիշներ, որոնք պատրաստակամություն են հայտնել ակտիվ մասնակցություն ունենալ ծրագրի գործնական իրագործման, անհրաժեշտության դեպքում նաեւ մշակման փուլում, ապա կարող ենք արձանագրել, որ ԱՀՈՇ մշակման գործը դրված է բավական ամուր գիտական հիմքի եւ միջազգային աջակցության վրա: Ակնկալվում է, որ ծրագրի առաջին տարբերակը պետք է պատրաստ լինի եւ հանրային քննարկման ներկայացվի հունիս-հուլիսին, իսկ այդ քննարկումների արդյունքներով վերամշակված վերջնական փաստաթուղթը՝ օգոստոսին:

ԱՀՈՇ մշակման համակարգող խորհուրդը հատուկ կարեւորություն է տալիս ծրագրի մշակման գործընթացի լուսաբանմանը եւ հասարակական կարծիքի հետադարձ կապի ապահովմանը: Համակարգող խորհրդի որոշմամբ, ծրագրի մշակման ողջ ընթացքին քաղաքացիական հասարակության մասնակցությունն ապահովելու նպատակով հատուկ մրցույթ է անցկացվել, որում հաղթող են ճանաչվել ՀՀ կառավարության «Տնտեսական բարեփոխումների վերլուծական-տեղեկատվական կենտրոն» ՓԲԸ-ն եւ «Մարդու իրավունքների եւ ժողովրդավարության ինստիտուտ» ՀԿ-ն:

Հենց առաջինի նախաձեռնությամբ էլ մայիսի 20-ին ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակում կազմակերպվել էր «ԱՀՈՇ մասնակցության գործընթացը եւ ՁԼՄ-ների դերը» թեմայով բավական հետաքրքիր մի սեմինար, որը վարում էին ԱՀՈՌ մասնակցության գործընթացի լիազոր անձ Լարիսա Ալավերդյանը եւ ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի ներկայացուցիչ, ԱՀՈՇ մշակման հանրային կառավարման հիմնախնդիրների պատասխանատու Աստղիկ Միրզախանյանը: Ստորեւ այդ սեմինարը՝ իմ դիտարկումներով:

Հիմնախնդիրը հասանելի դարձնել հասարակությանը

Սեմինարում ելույթներով հանդես եկած բոլոր փորձագետները (որոնց խոսքին դեռ կանդրադառնամ) հատուկ նշանակություն տվեցին «Աղքատության հաղթահարման ռազմավարական ծրագրի» մշակման գործին հասարակության տեղեկացվածությանը եւ շահագրգիռ մասնակցությանը: Առանց ՁԼՄ-ների նման խնդիր լուծելն անհնար է, ահա ինչու Համակարգող խորհուրդը հարկ էր համարել արդեն արված ու արվելիք քայլերին նախ եւ առաջ տեղյակ դարձնել լրագրողներին, որպեսզի մենք մեր հերթին դրանք դարձնենք հասարակության սեփականությունը: Աստղիկ Միրզախանյանի բնորոշմամբ՝ «սոցիալական մոնիտորինգի հիման վրա մենք ուզում ենք բարձրացնել մի հզոր ալիք, որ հասարակությանը եւ առաջին հերթին նույն աղքատներին հասկացնենք, թե դուք... անտեր չեք... Մենք ենք այս պետությունը կերտողները, պետությունն ածանցյալ է մեզնից... Կարեւորը մենք ենք, մեզանից յուրաքանչյուրը, եւ մենք բոլորս միասին պետք է պայքարենք աղքատությունը հաղթահարելու համար, որովհետեւ Աստված պայքարողին է հանում...»:

Իր բառով ասած՝ հասարակության անդամները «պետք է դառնան շահառուներն այս ծրագրի, որպեսզի դրա ուղղվածությունը ճիշտ ընտրվի եւ նշանակետերը ճիշտ որոշվեն»:

Այնուամենայնիվ, ԱՀՈՇ մասնակցության գործընթացը սկսվել է վերեւից՝ կառավարությունից: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ, ըստ տիկին Միրզախանյանի, «որոշում ընդունողը կառավարությունն է: Մինչեւ քաղաքականություն մշակողն ինքը չհասկանա, թե ի՞նչ է ուզում մշակել, եւ ինքը պատրաստ չլինի երկխոսության հասարակության հետ», ներքեւից սկսված ոչ մի շարժում արձագանք չի գտնի: Իր գնահատմամբ, մեր կառավարությունն արդեն ոչ միայն ընդունել ու հասկացել է երկխոսության անհրաժեշտությունը, այլեւ հանդես է գալիս այդպիսի երկխոսության նախաձեռնությամբ: Ահա ինչու մենք այժմ թեւակոխում ենք մասնակցության գործընթացի 2-րդ փուլը՝ քարոզարշավի փուլը, որպեսզի հասարակայնորեն գիտակցենք, որ «աղքատությունը սերտորեն առնչվում է երկրի անվտանգությանը, որ մեզանում չպետք է լինեն աղքատներ»:

Ի՞նչ է աղքատությունը

Որքան էլ զարմանալի թվա՝ աղքատության որեւէ համաթարփակ ձեւակերպում գոյություն չունի ո՛չ մեզանում, ո՛չ աշխարհում: Խնդրո առարկա սեմինարում էլ փորձագետներից յուրաքանչյուրն իր բնորոշումներն էր ներկայացնում, առաջնորդվում էր իր չափորոշիչներով: Նույն Աստղիկ Միրզախանյանը դիտարկում էր աղքատության առնվազն 3 մեծ՝ անհատի եկամուտներ, ընտանեկան բյուջե եւ այսպես կոչված «մարդկային աղքատություն», որ առաջ են քաշել ՄԱԿ-ի փորձագետները, իսկ նրանցից Ամարտյա Սենը նույնիսկ Նոբելյան մրցանակի է արժանացել, ապացուցելով, որ «երկրներ կան, որոնց բնակիչների եկամուտների միջին մակարդակն ավելի ցածր է, քան այլ երկրների բնակիչներինը, սակայն նրանք իրենց ավելի բարեկեցիկ են զգում մյուսներից»: Իբրեւ տիպիկ օրինակ մատնանշվում են Հնդկաստանն ու Անգլիան: 70-ական թթ. այս երկրներում անցկացված հետազոտությունները ցույց են տվել, որ «Հնդկաստանի բնակիչներն իրենց ավելի երջանիկ են զգում անգլիացիներից, որոնք անհամեմատ ավելի ապահով կյանքով էին ապրում եւ թվում է՝ ամեն ինչ շատ ավելի ունեին, քան հնդիկները»: Սա տիկին Միրզախանյանը գնահատում էր իբրեւ «սուբյեկտիվ ինքնազգացողություն», որի մեջ հավվի են առնվում շատ այլ հանգամանքներ՝ նյութական ապահովությունից զատ (մարդու սոցիալական ակտիվություն, կրթություն, առողջապահություն, ժամանցի մատչելիություն եւ այլն):

Նույն միտքն էր զարգացնում նաեւ «Ընդդեմ իրավական կամայականության» ՀԿ-ի նախագահ, ԱՀՈՇ մշակման մասնակցության գործընթացի լիազոր անձ Լարիսա Ալավերդյանը. «Ցավոք սրտի, հայ հասարակության մեջ հոռետեսության եւ ագրեսիվության տրամադրությունները բարձր են: Մենք ունենք աղքատ երկիր, աղքատ գյուղեր, եւ որքան կենտրոնից գնում ենք դեպի երկրի սահմանները՝ այդ աղքատությունն ավելի աչք ծակող է դառնում: Մի կողմից դա հասկանալի է, պատմության մեջ առաջին անգամ է գրանցվում այդպիսի խոշոր հետընթաց, առաջին անգամ է, որ հետխորհրդային համեմատաբար բարեկեցիկ երկրներն ու ժողովուրդներն այսքա՜ն սրընթացորեն ընկնում են աղքատության գիրկը, մյուս կողմից էլ բավարար չափով չի գիտակցվում, որ մեր աղագայի բանալիները գտնվում են մեր ձեռքում: Թաիլանդում, օրինակ, աղքատության հաղթահարման մեջ մեծ դեր են խաղացել վանականները, որոնք սանձնել էին աղքատ ընտանիքներին սատարելու գործը, Ճապոնիայում, երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո, նույն դերը խաղացին դպրոցականները...»: Տիկին Ալավերդյանը, պարզ ասած, ելնում էր «խեղդվողների փրկությունը նախ եւ առաջ խեղդվողների գործն է» հին իմաստությունից՝ բարոն Մյունհաուզենի օրինակով մատնանշելով, թե «երեւի մենք էլ մեր մազերից քաշելով ճահճից պիտի դուրս գանք»: Եվ տվյալ խնդրում անընդունելի էր համարում որոշ ՁԼՄ-ների այն կեցվածքը, որոնք չեն տեսնում մեր կյանքի թեկուզեւ դանդաղ, թեկուզեւ փոքր դրական վերափոխումները («ամենեւին պարտադիր չէ, որ դրանք վերագրվեն իշխանություններին, դա նախ եւ առաջ ժողովրդի հերոսությունն է»), եւ կարող են «թունավոր մի հոդվածով, ահավոր, մարդուն ուղղակի տաղալող մի հրապարակումով ժողովրդին հուսահատության մատնել... ես կոչ չեմ անում գնալ սոցռեալիզմի ճանապարհով: Բայց մի՞թե ՁԼՄ-ները զգայուն չպիտի լինեն դրական վերափոխումների նկատմամբ...»:

Աղքատության փիլիսոփայական իմաստավորումը

ԱՀՈՇ մեթոդական եւ մեթոդաբանական խնդիրների խմբի ղեկավար, փիլիսոփայական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Ալեքսանդր Մանասյանի կարծիքով, «աղքատության հաղթահարման որեւէ ծրագիր հաջողության կարող է հասնել, եթե իմաստավորված լինի, թե ի՞նչ է ինքը՝ երեւույթը, որո՞նք են նրա առաջացման պատճառները»: Ըստ պրոֆեսորի՝ «եղել է մի շրջան, երբ մենք գլխապատառ մտել ենք սոցիալիզմ, հետո նույն գլխապատառ ձեւով հրաժարվել ենք դրանից եւ դարձյալ վարդագույն հույսերով մտել մի նոր հասարակություն»: Սակայն ցավն այն է, որ մինչեւ հիմա էլ մենք մեզ համար չենք հստակեցրել, թե ի՞նչ հասարակություն ենք փորձում կառուցել: Մենք այդպես էլ չենք պատասխանել այն հարցին, թե «ի՞նչ հարաբերակցության մեջ է աղքատությունն ազատական տնտեսության հետ, չենք բացահայտել աղքատության տնտեսական, աշխարհագրական (կամ գլոբալ) եւ ազգային արմատները, որոնցից վերջինը կոչվում է նաեւ աղքատության ազգային դեմք»:

Այստեղից պրն Մանասյանն ընդգծում էր, թե «աղքատությունն ազատական տնտեսության ուղեկիցն է, որովհետեւ ազատական տնտեսության մեջ գործում է մրցակցության ազատության սկզբունքը, եւ դիմադարձ կանգնածները գործում են գլադիատորների նման՝ իրար մինչեւ վերջ ոչնչացնելու միջոցով»: Այդ ոչնչացումը կանխելու, այսինքն՝ երկրի ներսում յուրաքանչյուրի եւ բոլորի համար արդարություն ապահովելը պետության մենաշնորհն է ու պարտականությունը. այստեղ նա վիթխարի կարգավորիչ դեր ունի:

Պրոֆեսոր Մանասյանն առանձնացնում էր ազատական տնտեսության 3 սկզբունք՝ մրցակցության ազատություն, սեփականության ինստիտուտ եւ պայմանագրային հարաբերություններ, որոնցից մեզանում միայն մասնավոր սեփականության ինստիտուտը: Սեփականության մյուս ձեւերը չեն գործում, գործնականում արգելքի տակ են, չնայած սահմանադրությունը երաշխավորում է «սեփականության բոլոր ձեւերի ազատ տնտեսվարման իրավունքը»: Եթե կոմունիստներն արգելել էին մասնավոր սեփականությունը, ապա հիմա արգելքի տակ են սեփականության մյուս ձեւերը՝ բացի մասնավորից, իսկ «արգելքի վրա ժողովրդավարական հասարակություն չի կարելի կառուցել»: Բանախոսը դիտարկում էր նաեւ մեր հասարակության առաջընթացը, հետեւաբար նաեւ աղքատության հաղթահարումը խոչընդոտող այնպիսի մի երեւույթ, ինչպիսին է «տնտեսական եւ քաղաքական լծակների հայտնվելը միեւնույն մարդկանց ձեռքին»:

Լիովին օգտագործել գիտության ներուժը

Սեմինարի մյուս բանախոսը ԱՀՈՇ մեթոդական եւ մեթոդաբանական խնդիրների խմբի փորձագետ, բժշկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, ՌԴ բնական եւ բժշկատեխնիկական գիտությունների ակադեմիաների իսկական անդամ Բենիկ Հարությունյանն էր, որի թեման կրում էր «Գիտությունը որպես աղքատության հաղթահարման գործոն» վերնագիրը: Արգո ակադեմիկոսի ելույթը նույնպես խիստ ուշագրավ էր, որում նա զարգացնում էր մի ամբողջ շարք մտքեր՝ նոր պայմաններում գիտությունը դեռեւս ադաղտացված ու կենսունակ չէ, մեկ տարի առաջ ընդունված «Գիտության մասին» օրենքն անկատար է եւ ավելի շատ խանգարում, քան նպաստում է գիտության զարգացմանը, գիտության ոլորտի վերնախավը խիստ քաղաքականացված եւ կոռումպացված է, գիտնականների 55-60 տոկոսը գոյատեւում է աղքատ ու ծայրահեղ աղքատ վիճակում, երկրում առայժմ ճշված չեն գիտության գերակայությունները, չի գիտակցվում գիտության ոլորտի ինտեգրման եւ օպտիմիզացիայի անհրաժեշտությունը՝ գիտա-կրթակիրառական կենտրոնների ստեղծման անհրաժեշտությունը: Պրն Հարությունյանը նման անուշադրությունն անընդունելի էր համարում ոչ միայն ապագա զարգացման, այլեւ նույնիսկ ներկայի զուտ տնտեսական խնդիրների լուծման առումով, ընդգծելով, որ գիտությունն ամենից ավելի արագ եւ ամենից ավելի մեծածավալ հատույցն է ապահովում տնտեսության մեջ: Իբրեւ ապացույց մատնանշվեց, թե «2001 թ. տվյալներով՝ գիտատար գործունեությամբ զբաղվող բիզնեսից ամենաշատ մուտքերն են եղել պետբյուջե»: Բանախոսի արտահայտած բազմաթիվ ուշագրավ մտքերից ամենաուշագրավը, ըստ իս, ողջ աշխարհի հայ գիտնականների ընդհանուր ներուժը հայրենի պետության հիմնախնդիրների լուծմանը նպատակաուղղելու գաղափարն էր, պայմանականորեն ասած՝ «Համահայկական գիտական խորհուրդ» ստեղծելու ճանապարհով: Ինչ խոսք, առանց պետության աջակցության այդ խնդիրը ուտոպիա կմնա, սակայն կարծում եմ, որ առաջարկն արժե քննարկման դնել օրերս գումարվելիք 2-րդ համահայկական ժողովում:

Սեմինարում «Առողջապահության բարեփոխումներն ու առկա հիմնախնդիրները» թեմայով հետաքրքիր ելույթ ունեցավ ՀՀ առողջապահության նախարարության մոր եւ մանկան վարչության պետ Կարինե Սարիբեկյանը, գործազրկության թեմաներով՝ ՀՀ սոցիալական ապահովության նախարարության «Զբաղվածության հանրապետական գործակալություն» ծառայության ղեկավար Գագիկ Բլեյանը: Սեմինարը եզրափակեց ՀՀ կառավարության «Տնտեսական բարեփոխումների վերլուծական-տեղեկատվական կենտրոն» ՓԲԸ-ի տնօրեն, ԱՀՈՇ մշակման մասնակցության գործընթացն ապահովող պատասխանատու կազմակերպության ղեկավար Ալբերտ Դալբախյանը:

Եզրակացություններ

Իբրեւ սեմինարի աշխատանքներին հրավիրված լրագրող պետք է արձանագրեմ, որ այն իսկապես լավ էր կազմակերպված, փորձագետների ելույթները հագեցած էին եւ ուսանելի: Նրանք առնվազն մի հարցում կարողացան ինձ, իբրեւ լրագրողի, համոզել, որ «Աղքատության հաղթահարման ամփոփ ռազմավարական ծրագրի» մշակմանն իսկապես պետք է ամենալայն մասնակցություն բերենք բոլորս՝ շարքային թե պատասխանատու մարդիկ, յուրաքանչյուրս մեր կարողության չափով (ի դեպ, ընթերցողներին տեղյակ պահեմ, որ իրենց առաջարկությունները կարող են ներկայացնել ՀՀ կառավարության «Տնտեսական բարեփոխումների վերլուծական-տեղեկատվական կենտրոն»՝ Կառավարության տուն 1, 4-րդ մասնաշենք հասցեով, հեռ.՝ 52-37-90): Սեմինարից ստացած երկրորդ տպավորությունս այն էր, որ ծրագրի մշակման նախաձեռնողները, ի դեմս կառավարության եւ Համակարգող խմբի, արդեն իսկ տեսական ու գործնական մեծ աշխատանք են կատարել՝ աղքատության երեւույթի եւ դրա առաջացման պատճառների ու հաղթահարման ուղիների բացահայտման ուղղությամբ: Թե որքանով կհաջողվի իրականացնել այդ առիթով մշակված բազմաթիվ ու բազմապիսի միջոցառումները, բառացիորեն հսկայական ծավալ կազմող երաշխավորությունները, բնականաբար, կերեւա հետագայում: Այժմ, օգտվելով պատեհությունից եւ ընդունելով ՁԼՄ-ներին ուղղված «մասնակցության գործընթացի» հրավերը (ինչը հենց խնդրո առարկա սեմինարի նպատակն էր), մի սկզբունքային դիտողություն էլ ես եմ ներկայացնում ԱՀՈՇ-ն մշակողների ուշադրությանը: Այդ (եւ ցանկացած այլ) ծրագրի իրականացման գլխավոր երաշխիքը ՀՀ քաղաքացիների իրական ազատությունն է: Միայն ազատ մարդն է ընդունակ բարեկեցիկ հասարակություն կերտել: Քանի դեռ պետությունը երկրի ներսում չի ապահովել լիակատար ժողովրդավարական ազատություններ, չի հասել օրենքի գերակայության եւ օրենքի առաջ իր բոլոր քաղաքացիների իրավահավասարության՝ անկախ ունեւորության աստիճանից, գրաված դիրքից ու պատշգանից, քանի դեռ պետությունն օրենսդրական պատշգանության տակ չի առել շարքային մարդուն՝ նորահայտ գործատուների վայրենի շահագործումներից ու հարստահարումներից, քանի դեռ աղքատը չի համոզվել, որ այս պետությունը նաեւ իրենն է, ոչ միայն հարուստինն ու պատշգանայինը, ամեն ծրագիր, ամեն քարոզչություն դատապարտված է: Քանզի ամենալավ քարոզչությունը կենդանի կյանքն է, կյանքի կոնկրետ դրսեւորումները՝ իր ամեն կարգի լավ ու վատով: Լրատվամիջոցները խնդիր ունեն ազնվորեն ու օբյեկտիվորեն ներկայացնելու լա՛վն էլ, վա՛տն էլ՝ կատարելով մի տեսակ «հայելու» դեր (իհարկե, կան նաեւ «ծուռ հայելիներ», բայց խոսքը դրանց մասին չէ): Ուրեմն տա Աստված, որ մեր «հայելիների» մեջ լավը գնալով շատանա ու վատը պակասի: Չէ՞ որ դրա՛ համար է մշակվում «Աղքատության հաղթահարման ռազմավարական ծրագիրը»:

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Հրատարակվում է ՀՀ կառավարության «Տնտեսական բարեփոխումների վերլուծական-տեղեկատվական կենտրոնի» հովանավորությամբ:

ԱԶԳ

Միջազգային

Ռուսաստան-Հայաստան երկարաժամկետ գործընկերությունը մոսկովյան հանդեսում

«Ազգ» արդեն անդրադարձել է «Ռուսաստան-երրորդ հազարամյակ-հրաստաղ կանխատեսումների լրատու» մոսկովյան հանդեսի 5-րդ համարում տեղ գտած «Պետություն եւ քաղաքականություն. Ռուսաստան-Հայաստան-բարեկամության ռազմավարություն» ընդարձակ բաժնին, որի կարեւոր նյութերից է **Արման Ջիլավյանի «Երկարաժամկետ գործընկերության կայուն շահագրգռություն»** հոդվածը: Վերլուծական հոդվածում նշվում է, որ Ռուսաստանը կայուն գործընկերության հարաբերություններ ունի ԱՊՀ մի շարք երկրների հետ, որոնց մեջ առանձնանում է Հայաստանը:

Ռուս-հայկական ավելի քան երեքդարյա բարեկամական հարաբերությունները պատմականորեն կանխորոշված համարելով, հեղինակը նշում է, որ հայերի ռուսամետ դիրքորոշումն ավանդաբար պայմանավորված է առաջին հերթին անվտանգության նկատառումներով: Չնայած վերջին տարիների աշխարհաքաղաքական ու տնտեսական տեղաշարժերին, ռուս-հայկական դաշնակցային հարաբերությունները մնում են Հայաստանի եւ հայ ժողովրդի անվտանգության արմատական գործոն:

Բայց երկարաժամկետ գործընկերությունը պետք է լինի փոխշահավետ: Ջիլավյանի կարծիքով, Ռուսաստանի համար Հայաստանը եղել եւ մնում է կարեւորագույն առաջատոս աշխարհաքաղաքական ու ռազմավարական առումներով խիստ անհանգիստ Մեծ Կովկասի շրջանում: Երկու կողմերի ընդհանուր ուղեգիծը մնում է նույնը. այն ուղղված է ռազմավարական գործընկերության պահպանմանն ու ամրապնդմանը: Վերջին տարիներին դրա էական դրսեւորումները դարձան 1997 թ. «Բարեկամության, համագործակցության եւ փոխօգնության ռուս-ամերիկյան մեծ պայմանագրի» ստորագրումը եւ 2001 թ. սեպտեմբերին ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի Հայաստան կատարած այցը: Սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչություններից հետո Պուտինն, ըստ էության, առաջինը ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ քննարկեց հակաահաբեկչական պայքարի հարցերը, չմոռանալով երկկողմ հարաբերությունների մասին:

Հեղինակն ընդգծում է, որ Պուտինի երեւանյան այցն «էապես ամրապնդեց Ռուսաստանի դիրքերն ամբողջ Անդրկովկասում եւ պարզացուցադրեց, որ տվյալ փուլում այդ տարածաշրջանում Մոսկվան է եղանակ ստեղծում»: Պուտինը ՌԴ դաշնակցի անվտանգությունն ապահովելու պատրաստակամություն հայտնեց, ասելով. «Տարածաշրջանում մեր ամբողջ քաղաքականությունն ուղղված կլինի Հայաստանի հուսալի պաշտպանության ապահովմանը»:

Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի անչափ բարդ խնդրի լուծումը թողնելով Երեւանին եւ Բաքվին, Պուտինն այդուհանդերձ նշեց, որ Մոսկվան մտադիր է դառնալ կարգավորման երաշխավորը: ՌԴ նախագահը հասկացրեց, որ Ռուսաստանը մտադիր չէ ճնշում գործադրել կողմերից որեւէ մեկի վրա: Ըստ Պուտինի, «Ռուսաստանը չպետք է իր անզգույշ գործողություններով խախտի Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ արդեն ստեղծված հավասարակշռությունը»:

Վլադիմիր Պուտինի հետ Հայաստան այցելած ՌԴ պաշտպանության նախարար Սերգեյ Իվանովը հավաստեց, որ ստեղծվում են համատեղ հայ-ռուսական զինված ստորաբաժանումներ: Հայաստանն էլ իր տարածքում գտնվող ռուսական 102-րդ ռազմակայանին անհատույց հանձնեց նրա զբաղեցրած հողերը:

Տնտեսական ոլորտում ստորագրվեցին 5 կարեւոր համաձայնագրեր: ՌԴ նախագահն ընդգծեց, որ շատ շուտով նախադրյալներ կստեղծվեն Հայաստանի տնտեսության կարեւոր ճյուղերում ռուս-հայկական համատեղ ձեռնարկությունների կազմավորման համար: Հայաստանում դրա շնորհիվ կստեղծվեն նոր աշխատատեղեր, իսկ Ռուսաստանը կաստիտալ ներդրումներով կամրապնդի դիրքերը Հայաստանում: Ռուս-հայկական հարաբերությունների վերջին տասնամյակի արդյունքները բնութագրելով որպես լիարժեք ռազմավարական գործընկերության եւ պատմական մերձավորությամբ ու շահերի ընդհանրությամբ պայմանավորված դաշնակցային հարաբերությունների ժամանակաշրջան, ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն իր ելույթում նշեց. «Հայաստանը ողջունում է միջազգային ասպարեզում Ռուսաստանի դերի աճը, նրա տնտեսական հաջողությունները, եւ գտնում է, որ Ռուսաստանը չափազանց կարեւոր դեր է խաղում Հարավային Կովկասի կայունության եւ անվտանգության հարցերում»:

Վլադիմիր Պուտինի այցը, ըստ Ջիլավյանի, ակնհայտ դարձրեց երեք էական հանգամանք: 1. Պետական մակարդակով ընդունվում է, որ պատմական մերձավորության գործոնը քաղաքականապես կայացած կաստեգորիա է արդի երկկողմ կապերի կառուցման համար: Դրանց գլխավոր ուղղությունը մնում է անվտանգության ապահովումը: 2. Անկախ Ռուսաստանը եւ անկախ Հայաստանը պետք է նպաստեն միմյանց շահերին, ընդսմին չանտեսելով սեփական շահերը: 3. Ընդունվում է երկկողմ կապերի մշտական զարգացման ու ամրապնդման երկարաժամկետ քաղաքականության անհրաժեշտությունը:

Պատրաստեց
Պ. ԲԵՐԲԵՐՅԱՆԸ

ԿԱՆՆԻ ՖԱՌՍՏՈՆ

«Արարատ» ֆիլմի արձագանքներն օտար լրատվության մեջ

Կաննի կինոփառատոնում «Արարատ» ֆիլմի պրեմիերան շարունակում է մնալ միջազգային լրատվության ուշադրության կենտրոնում:

Բրիտանական «BBC News Online» լրատվական ծառայությունը երեքշաբթի օրը՝ մայիսի 21-ին «Կաննն անդրադառնում է Հայոց ցեղասպանությանը» խորագրով հաղորդում է հեռուստաստիպել, որտեղ նշել է, որ «Արարատը» պատմություն է, թե ինչպես են Ամերիկայում ապրող հայերը վերաբերվում իրենց անցյալին եւ պայքարում չկորցնելու իրենց ինքնությունը. «Ազնավուրի մարմնավորած կերպարը նման մի հասիկ է ուտում ամեն օր՝ հիշեցնելու համար իր մոր փախուստը Օսմանյան Թուրքիայից: Դա նրա միակ ուտելիքն է եղել այդ ժամանակ», ասել է հաղորդավարը, հիշատակելով Ազնավուրի իսկական ամբողջական անուն-ազգանունը եւ այն, որ նրա ծնողները Թուրքիայից Ֆրանսիա են փախել կոտորածներից խուսափելու համար: Ապա մեջ է բերել կանադահայ ռեժիսոր Եղոյանի խոսքերը, որտեղ մասնավորապես ասված է. «Ֆիլմը նպատակ չունի դիվային ձեւով ներկայացնելու այսօրվա թուրքերին: Ընդհակառակը, փորձում եմ հանդիսատեսի կարծիքն իմանալ այն մասին, թե ինչ է նշանակում դատապարտել մեկին՝ իր նախնիների արարքների համար»:

Ասուլիսի ընթացքում ներկայացվեցին ֆիլմի վերաբերյալ: Թուրքիայի մշակույթի նախարարը «քարոզչություն» է անվանել այն, ավելացնելով, որ ֆիլմը «ագրեսիվ» բնույթ ունի եւ վնասում է հայ-թուրքական հարաբերություններին: «Սխալ է կինոյի նման արվեստի համընդհանուր լեզուն օգտագործել պատմության իրական փաստերը խեղաթյուրելու եւ երկրների, ազգերի ու հասարակությունների միջեւ բնամանք հարուցելու համար», ասել է նա:

Այս կողմից պետնախարար էլ-մազ Քարակոյունլուն նշել է. «Սա Թուրքիայի դեմ մղված արշավի մի օրինակ է»:

Իսկ «Գարդիանի» թղթակից Դերեկ Մալկոլմը գտնում է, որ հակառակ որոշ նմանությունների իր նախորդ ֆիլմերի թեմատիկային, «Արարատը» իր ամբողջության մեջ «բոլորովին նման չէ եղոյանի նախորդ փորձերին»: «Դժբախտաբար նա չափից ավելի է ջանում նորաբանություններ մտցնել եւ սայթաքում է ինչպես սցենարի, այնպես էլ չափազանց բարդ կառուցվածքներ ստեղծելու մեջ: Ֆիլմում պակասում է նրա սովորական վստահությունը: Բայց ակնհայտորեն ֆիլմը պետք է դիտարկել տարբեր հարթություններ վրա: Դա պատմության ողբերգական մի հատված է, որ փորձում է արվեստի միջոցով անցյալով տառապող մարդկային հարաբերությունների մեջ խորանալ: Լավ դրվագներ կան, հատկապես Քրիստոֆեր Փլամերի՝ մախային պատշոնյայի դերակատարման շնորհիվ»:

Եվրամիությունն առաջարկում է ֆինանսավորման նոր ծրագիր

Եվրոպայի հայկական ասոցիացիաների ֆորումից ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ «Ժողովրդավարության եւ մարդու իրավունքների պաշտպանության եվրոպական նախաձեռնության» շրջանակներում Եվրամիությունը պատրաստակամություն է հայտնել ֆինանսավորելու ոչ կառավարական կազմակերպությունների եւ կրթական հաստատությունների այն ծրագրերը, որոնք նպատակաուղղված են պայքարելու ռասիզմի եւ էթնիկական փոքրամասնությունների հանդեպ ոտնձգությունների դեմ, կամ որոնք նպաստում են կցանքների ու մահապատժի վերացման աշխատանքներին: Այդ առթիվ Եվրամիությունը կոչ է արել հանդես գալ առաջարկներով: Առաջարկների ներկայացման վերջին ժամկետը հուլիսի 29-ն է:

Ծրագիրը, որն, ըստ լրատվության, համապարփակ է լինելու, նախատեսում է ֆինանսավորել 29 երկրների՝ այդ թվում Վրաստանի եւ Թուրքիայի, կազմակերպությունների գործունեությունները: Մասնավորապես երկու երկրների հայ համայնքների վիճակի բարելավմանն ուղղված ծրագրերը սկզբունքորեն հավանության են արժանանալու: Հատկացվելու են 300 հազարից 1,5 մլն եվրոյի սահմաններում գրանտներ՝ ծրագրերի սահմանափակ քանակով:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել հետեւյալ հասցեներով՝

http://www.europa.eu.int/comm/europea:d/projects/ddh
cfp-en.htm#1 կամ
ddh-en.htm

Հ. Ծ.

Գերմանիան չի մասնակցի հակաիրաքյան պատերազմին

ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը Բեռլինից Մոսկվա մեկնեց՝ այդպես էլ չսանալով Գերմանիայի աջակցությունը հակաիրաքյան պատերազմի հարցում: Կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերը հայտարարեց, թե Գերմանիան ԱՄՆ-ի դաշնակիցը չի լինի եկող տարվա փետրվարին նախատեսված պատերազմում:

Հակաիրաքյան պատերազմի թեման փորձաքար է դարձել Եվրամիություն-ԱՄՆ հարաբերություններում: Գերմանական մամուլը Բուշի եւ Շրյոդերի բանակցություններից եւ համատեղ ասուլիսից հետո արձանագրեց, որ հակաահաբեկչական կոալիցիային մասնակցելու կապակցությամբ Բուշի հայտնած շնորհակալությունը եւ Սադդամ Հուսեյնին բեն Լադենի հետ համեմատելն անգամ չկարողացան տարհամոզել կանցլեր Շրյոդերին, որը շարունակում է պնդել, որ Իրաքի խնդրով հիմնականում պետք է զբաղվի ՄԱԿ-ը: Կանցլերը միաժամանակ նշեց, որ Սադդամ Հուսեյնի վրա պետք է գործադրվի քաղաքական ճնշում:

Մի խոսքով, Գերմանիան լավագույն դեպքում կարող է ՄԱԿ-ին պաշտպանել Իրաքում ՄԱԿ-ի միջազգային զինվորական դիտորդների ներկայության հարցում: Ի դեպ, ԱՄՆ-ի հակաիրաքյան պատերազմին մասնակցելու ցանկություն մինչեւ օրս չի հայտնել որեւէ երկիր, բացի Մեծ Բրիտանիայից: Մինչ արաբական պետությունները կարեւորում են իսրայել-պաղեստինյան հակամարտության լուծումը, Եվրոպան շեշտում է ՄԱԿ-ի բանաձեւերի կատարման անհրաժեշտությունը:

Պ. Բ.

Բեն Լադենը եւ մոլլա Օմարը կգլխավորեն աֆղանների դիմադրության շարժումը

«Ալ Ղաիդա» կազմակերպության առաջնորդ Ուսամա բեն Լադենը եւ Թալիբան շարժման հոգեւոր առաջնորդ մոլլա Օմարը պատրաստվում են գլխավորել աֆղանների դիմադրության շարժումը: Այդ մասին մոլլա Օմարը հայտնել է արաբական «Գալֆ նյուզ» թերթի խմբագրությանն ուղարկած նամակում: Արաբական Միացյալ Էմիրություններում լույս տեսնող թերթի պակիստանյան թղթակցին նամակը հանձնել է թալիբ առաջնորդ Ադա Թայաբը: Մոլլա Օմարի նամակում նաեւ նշվում է, թե թալիբները չեն մասնակցել օրերս Կարաչիում մեկ տասնյակ ֆրանսիացիների մահվան պատճառ դարձած ահաբեկչությանը, ինչպես նաեւ դատապարտվում է Աֆղանստանի հարցում BBC-ի տեղեկատվական քաղաքականությունը:

Բեն Լադենի եւ մոլլա Օմարի մոտալուտ վերադարձի լուրն ակնհայտորեն չի ուրախացնի հակաահաբեկչական կոալիցիայի մասնակից երկրներին: Որոշեր գործակալությունն այս կապակցությամբ նշում է, որ դաշնակիցները վերջերս Աֆղանստանի տարածքում որեւէ նշանակալի հաջողություն չեն արձանագրել: Մեծ Բրիտանիայի զինվորական ղեկավարությունը նույնիսկ խոստովանել է Աֆղանստանի արեւելքում «Կոնդոր» լայնածավալ գործողության ձախողումը: Աֆղանստանում բրիտանական ուժերի հրամանատար Ռոջեր Լեյնը լրագրողներին պատմել է անցյալ ուրբաթ խոսքի շրջանում, 2400 մետր բարձրության վրա ավստրալական պարեկախմբի հետ թալիբների գինված բախումների մասին: Հաջորդ օրը հակաթալիբյան կոալիցիայի մոտ հազար բրիտանացի զինծառայողներ ամերիկյան ուղղաթիռների պաշտպանությամբ փորձել էին հայտնաբերել թալիբ գրոհայիններին, բայց ի վերջո գտել էին լոկ մի քանի գաղտնի զինանոց:

Ի լրում այս ձախողությունների, բրիտանական ուժերի զինծառայողների շրջանում շարունակվում է տարածվել մի անհայտ հիվանդություն, որով վարակված են արդեն տասնյակ անձինք:

Պենտագոնն ամերիկացի զինվորների վրա քիմիական զենք է փորձարկել

Պենտագոնի պաշտոնական ներկայացուցիչները հինգշաբթի օրն առաջին անգամ խոստովանել են, որ ամերիկացի զինծառայողների վրա քիմիական զենքի փորձարկումներ են կատարվել: ԱՄՆ ռազմական գերատեսչության հայտարարության մեջ նշվում է, որ սառը պատերազմի տարիներին ամերիկյան ծովային նավատորմում նյարդակաթվածային գազեր եւ այլ թունանյութեր են փորձարկվել: Պենտագոնի ներկայացուցիչ դոկտոր Մայքլ Կիլպատրիկը խոստովանել է, որ 1964-1968 թթ. Խաղաղ օվկիանոսում եղած ռազմանավերի վրա անցկացվել են զարհնի, «VX» նյարդակաթվածային գազի եւ այլ թունանյութերի չորս փորձարկումներ: Էսկադրային ականակիրների, ֆրեգատների եւ ՈՇՈՒ օժանդակ նավերի վրա անցկացված փորձարկումների նպատակը եղել է ոչ միայն բուն թունանյութերի ստուգումը, այլեւ քիմիական պատերազմի մեթոդների մշակումը: Ասուլիսներ ներս գործակալության տվյալներով, Կիլպատրիկն այդ փորձարկումների հետեւանքներն առանձնապես վտանգավոր չի համարում զինծառայողների առողջության համար, թեեւ խոստովանում է, որ նման փորձարկումներն «այնքան էլ լավ բան չեն»:

ԿԻՆՈ

Ռոմի անունով առասպելը

Ռոմի Շնայդերի հանկարծահաս վախճանից հետո, որ վրա հասավ իսկ տարի առաջ՝ 1982-ի մայիսի 29-ին, նրա 14-ամյա որդու եղերական մահվան մեկ տարին չլրացած, համաշխարհային էկրանի ամենաթովիչ դերասանուհիներից մեկի մասին անհամար էջեր են գրվել: Շնայդերի դրամատիկ կյանքի բոլոր դեպքերը ամենայն մանրամասնությամբ լուսաբանվել են, դերերը՝ վերլուծվել, հրատարակվել են բառեկամների ու թշնամիների հուշագրությունները: Իսկ 1990-ին լույս տեսավ «Ես Ռոմին: Մի կյանքի չհրապարակված օրագիր» գիրը, ուր տեղ են գտել հատվածներ նրա նոթատետրերից, հուշեր, նամակներ, հերթական դերին առնչվող գրառումներ ու խոհեր: Գրքում զետեղված ամենավաղ օրագրային նշումները վերաբերում են 50-ականներին, որոնք Ռոմիի աստեղային վերելքի մեկնակետն էին: Ավստրիացի հայտնի դերասաններ Սագդա Շնայդերի եւ Վոլֆ Ալբախ - Ռեթիի դուստրը հանդես էր գալիս կինոյում 15 տարեկանից: Նրան մեծ ճանաչում բերեց Զիսիի Ավստրիայի արքայական կայսրուհի էլիզաբեթ Հաբսբուրգի դերը Էռնստ Մարիշկայի նկարահանած երեք ֆիլմերում:1955-ին այդ 17-ամյա աղջիկը, հանդիսատեսների շրջանում անցկացված հարցման համաձայն, իր համբավով գիջում էր միայն հանրաճանաչ Մարիա Շելին: Բայց Ռոմին գրել է իր օրագրում. «Զիսին ժպտում էր երկնին, իսկ ինձ արցունքները խեղդում էին: Վիեննայում, Փարիզում, Հռոմում, ուր էլ որ լինեի, ինձ ցույց էին տալիս մատով. «Ահա Զիսին»: Ես նման էի վիեննական բուկու, որն ուզում են ուտել: Բոլորը կարծես համոզված էին, թե պայուսակիս մեջ թաց է թաքցրած, եւ ես կարող եմ թռչել հեքիաթի թեւերով»: Զիսիից հետո դեռատի դերասանուհուն առաջարկում էին միայն, իր խոսքերով, «գեղազգեստ, սիրաբանական դերեր»: Նա ողողված էր սցենարներով, եւ եթե նկարահանման այդ հրավերներն ընդուներ, ուրեմն, ինչպես ինքն է նկատել, պիտի խաղար «այն բոլոր սենտիմենտալ պատմություններում, որոնք կատարվել են վերջին ութ դարերի ընթացքում»:

Թեեւ քնարական հերոսուհու ամպլուան Ռոմիին «սեղմիրան» էր թվում, եւ նա չէր ուզում վերածվել «արտաքին թագուհու» կամ «հուսախաբ կայսրուհու», բայց այդ մելոդրամներից մի քանիսում, ծնողների խորհրդով, ստիպված էր խաղալ, քանի որ հանդիսատեսը նրանից հենց դա էր ակնկալում: 1957-ին, Արթուր Շնիցլերի «Սիրախաղ» պիեսի հիման վրա ֆրանսիացի ռեժիսոր Պիեռ Գասպար - Յուիի նկարահանած «Քրիստինա» ֆիլմում Ռոմին հանդիպեց Ալեն Դելոնին: 23-ամյա Դելոնն իր գլխավորության կարիերայի նախաբեմին էր եւ, ի տարբերություն Ռոմիի, խաղացել էր ընդամենը երկու ֆիլմում: Նա պարզապես կինոյի «հմայիչ տղաներից» էր ու հենց այդպես էլ ներկայացավ իր խաղընկերուհուն: «Քրիստինան», ռոմանտիկ սիրո մի տխուր պատմություն, որ ծավալվում է անցյալ դարասկզբի Վիեննայի ֆոնին, հագիվ թե առանձնանար Շնայդերի կամ Դելոնի դերացանկում, եթե հենց այստեղ դրոմված չլիներ կինոյի երկու մեծ աստղերի սիրո ծնունդը: Նրանք իրականում պատկերում էին իրենց համակած զգացմունքը: Ճիշտ է, անփորձ Դելոնին դա այնքան էլ չի հաջողվում. նրա կերպարանքը հիշեցնում է գեղեցիկ ու անհույզ դիմակ: Բայց «Քրիստինան» էր, որ ասպարեզ բերեց «աշխարհի ամենագեղեցիկ սիրահարներին», ինչպես հռչակեցին Դելոն - Շնայդեր զույգին:

Ռոմին ժամանեց Փարիզ որպես Դելոնի հարսնացու: 1960-ին նա սիրեցյալի կողքին էր Միլանում, երբ Լուկինո Վիսկոնտիի «Ռոկկոն եւ նրա եղբարները» ֆիլմում նկարահանվելիս՝ իր աստեղային ժամին, Դելոնը 5 հազար հանդիսականի առաջ մասնակցում էր բոնցքամարտի իսկական մրցախաղի՝ իր կորովն ու մարզվածությունը ցուցադրելով: Էսթեթ Վիսկոնտին հմայված էր երիտասարդ զույգով եւ հատուկ նրանց համար 1961-ին Փարիզում բեմադրեց Ջոն Ֆորդի «Ափսոս, որ նա անառակ է» միջնադարյան պիեսը, ուր Դելոնն ու Շնայդերը առաջին եւ վերջին անգամ հանդես եկան բեմում: Նրանց սիրավեպը շարունակվեց մոտ վեց տարի, բայց բանը ամուսնության չհասավ: 1963-ին Դելոնը, մի երկարաբունչ նամակ ուղարկելով Ռոմիին, անսպասելիորեն լքեց նրան եւ ամուսնացավ սկսնակ դերասանուհի Նաստալի Բարտելմիի հետ, որը հետագայում, Նաստալի Դելոն անվամբ, ընկերակցեց իր ժամանակավոր կողակցին մի քանի ժապավենում: Շնայդերի մայրը կծու խոսքեր չի խնայել «այդ անսիրտ ֆրանսիացու» հասցեին. «Նա Ռոմիի հետ վարվում էր ուզածի նման: Բռնանում էր թե ֆիզիկապես, թե հոգեպես: Համբույրներով ու բռունցքներով ստիպում էր հաղորդակից դառնալ նոր բարոյականությանը, ըստ որի ամեն ինչ թույլատրվում է. տղամարդիկ կարող են ծեծել կանանց, կարող են լինել տղամարդկանց հետ՝ դա դիմաց փող, դերեր եւ բնակարաններ ստանալով»:

Ինչեւէ, երբեմնի սիրեցյալները կրկին հանդիպեցին էկրանին իրենց առաջին համատեղ ֆիլմից 12 տարի անց, «Լողավազան» դետեկտիվում, երբ նրանցից ամեն մեկն արդեն սեփական կյանքով էր ապրում: Բայց Ռոմիի մտերիմներն ու կենսագիրները պնդում են, թե նա մինչեւ վերջ էլ իր կյանքի բոլոր տղամարդկանց մեջ հուսահատորեն Դելոնին էր փնտրում: Այդ կնոջ աստղային շուքի տակ թաքնված էին անհաջող ամուսնությունների թողած դառնությունը, մենության զգացումը, որդու կորստյան ցավը, խմիչքի մեջ սփոփանք գտնելու ծիգերը: Անժամանակ մահը 43 տարեկանում վերջակետ դրեց նրա խորվալի կյանքին: Ռոմիի սիրտն այլեւս չդիմացավ: Բրիջիտ Բարդոն՝ եւս. «Նրան սպանեց կինոն»: Իսկ Դելոնը «Պարի մաչ»-ում հրաժարակեց սենտիմենտալ տրտունջներով, բայց եւ անկեղծ պոռթկմամբ լի իր խոստովանանքը. «Ինչպե՞ս բացատրել, թե դու ինչ էիր, եւ ընդհանրապես, ինչ մարդիկ ենք մենք դերասաններս: Ինչպե՞ս բացատրել, որ խաղալով մեզ չնմանվող մարդկանց դերեր, մենք... կորցնում ենք ինքնաիրապետումը: Դիմանալու համար ուժեղ կամք է պետք ու հոգեւոր հավասարակշռություն: Իսկ ինչպե՞ս գտնել այդ ամենը ածպարարների, ծաղրածուների, լարախաղացների մեր աշխարհում, երբ լուսարձակները մեզ ողողում են փառքի ոսկե շողերով: Որքան խոշոր է դառնում դերասանը, այնքան դժբախտ է: Դա ահավոր մասնագիտություն է կնոջ համար: Ես սա ասում եմ որպես տղամարդ եւ դերասան, որն ուրիշներից լավ գիտեր ու հասկանում էր քեզ: Այ, դերասանները մեզ կհասկանան: Այլուսները՝ ոչ: Նրանք կասեն, թե դու առասպել էիր: Այո: Իհարկե: Բայց առասպելը գիտի, որ ինքը միայն առասպել է: Արտաքին փայլ: Արտացոլանք: Նա կարող է ներկայանալ թագավորի, հերոսի, Զիսիի, ճայի կերպարանքով: Մինչդեռ պատահում է եւ այնպես, որ այդ առասպելը, տուն գալով, դառնում է Ռոմի, մի կին, որի կյանքը մինչեւ վերջ հասկացված չէր, որին ոչ բոլորն էին ընդունում, պաշարում էին ու հետապնդում: Նման առասպելն իր մենության մեջ հետզհետե մաշվում է: Եվ որքան ավելի է դա գիտակցում, այնքան հանգստաբեր միջոցների ու ալկոհոլի օգնությամբ ավելի է խորասուզվում ինքնահրաժարման անհունը: Դրանց գործածությունը վերածվում է սովորության, հետո՝ կանոնի, վերջապես՝ անհրաժեշտության, եւ հեգ սիրտը կանգ է առնում, որովհետեւ հոգնում է տրտիալից...»:

Կորեացիները իրենց խոսքի տերն են

Անցյալ տարվա դեկտեմբերին Ռուսաստանում Կորեայի Հանրապետության դեսպանատան նախաձեռնությամբ կազմակերպված կորեական ֆիլմերի երեւանյան փառատոնը այնքան թույլ ծրագիր ուներ, որ հայ կինոսիրողին ի վիճակի չէր պատկերացում տալ այսօր արդեն ճապոնական եւ չինական կինոկայսրությունների հետ մրցակցող այդ երկրի իսկական կինեմատոգրաֆի մասին: Մնում էր միայն հույսեր կապել կորեական կինոյի հետ կապված նոր հանդիպման հետ, որը դեսպանատան մշակութայրատվական ծառայության տնօրեն Լի Կի Ուի հավատիացմամբ, պիտի կայանար վեց ամսից:

Կորեացիները, ինչպես պարզվեց, խոսքերը քամուն չեն տալիս: Խոստացված կես տարին չբոլորած՝ նրանք մայիսի 15-16-ը «Մոսկվա» կինոթատրոնի էկրանին ցուցադրեցին չորս ֆիլմից կազմված նոր ծրագիր, որը պարզապես անհամեմատելի էր նախորդի հետ: Այս անգամ մեզ ներկայացվեցին վերջին տարիների ամենամեծ դրամարկղային ու փառատոնային հիթերը՝ Փակ Չեն Վուկի «Անվանգության միացյալ գոտին», Կիմ Կի Դուկի «Կղզին», Կիմ Յուն Չժունի «Բիհունմոն՝ թռչող ռազմիկը» եւ Ջե Քյու Կանի «Շիրին»: Հիանալի ընտրություն է, խոսք չկա, մանավանդ մեր նախորդ կինոհանդիպման տաղտկալի տպավորությունը փարատելու համար: Բայց անցած հինգ ամսվա ընթացքում շատ քիչ է հոսել, եւ կայծակնային արագություններ ներկայիս ժամանակներում մենք կորեական վերջին կինոհիթերի հետ ծանոթանալու հնարավորություն ունեինք եւ առանց կորեացիների ուշացած միջնորդության: Երկարյակի ընթացքում ցուցադրված բոլոր ֆիլմերի տեսաերիզներն էլ արդեն վաղուց վաճառվում են մեզ մոտ, իսկ «Անվանգության միացյալ գոտին» հայտնի է նաեւ հեռուստադիտողներին: Թյուրիմացության տեղիք կարող էր տալ միայն «Բիհունմոն՝ թռչող ռազմիկը», որի վերնագրում «ռազմիկը» վերածվել էր «ագռավի»: Ազդագրի այդ «թռչող ագռավը» կյանք էր առել ֆիլմի վերնագիրը ռուսերենից հայերեն թարգմանելու բավիղներում, որտեղ «ՉՏՈՎ»-ը «ՉՏՐՏվ»-ի կերպարանք էր ընդունել: Բայց այս «միստիկական» կերպարանափոխությունն ուղղակի մի գդալ կուպր էր մեղրի տակառում, որովհետեւ կորեական ֆիլմերը, անկասկած, վառ տպավորություն թողեցին այն հանդիսատեսների վրա, ովքեր նոր հայտնաբերեցին այդ երկրի կինոն:

Արժե դիտել

29 մայիսի, 01. 00 Արմենակոր

■ **«Շեղ կյանք»**-★: Ռեժիսոր՝ Գրեգ Արաքի: Դերերում. Քեթլին Ռոբերթսոն, Ջոնաթան Շեֆ, Մեթ Քիզլար: ԱՄՆ, 1999:

Քնարական կատակերգություն երեք սիրո թեմայով:

30 մայիսի, 02. 30 Արմենիա

■ **«Մարտական ակումբ»**★★: Ռեժիսոր՝ Դեյվիդ Ֆինչեր: Դերերում. Էդուարդ Նորթոն, Բրեդ Փիթ, Հելենա Բոնեմ Քարթեր: ԱՄՆ, 1998:

Ֆիլմի հերոսների հիմնած մարտական ակումբի անդամները սեփական անընդունության զգացումը առօրյա կյանքում փարատում են սուր ապրումներով եւ ագրեսիվ հակումներին ազատություն տալով:

1 հունիսի, 00. 20 Յ1

■ **«Կայսերական Վեներան»**★★: Ռեժիսոր՝ Ժան Դելանուա: Դերերում Ջինա Լոլլոբրիջիդա, Սթիվն Բոյդ, Ռեյմոն Պելեգրեն: Իտալիա - Ֆրանսիա, 1962:

Նապոլեոն Բոնապարտի երջ՝ «կայսերական Վեներայի» սիրո պատմությունը:

2 հունիսի, 15.05 Յ1

■ **«Բաղդադի գողը»**★: Ռեժիսոր՝ Քլայվ Դոներ: Դերերում. Թերենս Սթամփ, Փիթեր Ուստինով, Մարինա Վլադի, Յան Հոլմ: Մեծ Բրիտանիա - Իտալիա, 1978:

Արեւելյան հեքիաթ լեգենդար ազնիվ ավազակի մասին:

2 հունիսի, 23.30 Յ1

■ **«Սեր եւ երաժշտություն»**★★★: Ռեժիսոր՝ Քեն Ռասել: Դերերում. Ռիչարդ Չեմբերլեն, Գլենդա Ջեքսոն, Իզաբելլա Տելեշինսկա: Մեծ Բրիտանիա, 1970:

Գունագեղ ֆանտազիա Պ. Չայկովսկու կենսագրության մոտիվներով:

Խտավարի իշխանը.

ԳՐԱԿԱՆ

1978

ՔԼԱՈՒՍ ԿԻՆՍԿԻ

Գերմանական «նոր կինոյի» երեւելի դեմքերից մեկը՝ Վերներ Հերցոգը, ի դեմս Քլաուս Կինսկիի գտավ իր դերասանին «Ագիրե. Աստծո ցասումը» ֆիլմը նկարահանելիս, որը պատմում էր առասպելական էլդորադոյի գանձերին հետամուտ իսպանացի կոնկիստադորների դարաշրջանի մասին: Բայց նրանք երկուսն էլ շատ տաղանդավոր էին միանգամից լեզու գտնելու համար: Կինսկին շարունակ ըմբոստանում էր 30-ամյա Հերցոգի դեմ: «Դու նորելուկ ես, ռեժիսոր թզուկների, ոչ թե ինձ համար, մոլեգնած գոչում էր նա, որ ռեժիսորական ցուցումներից վիրավորական բան չկա»: Յոթ տարի անցավ, մինչեւ որ նրանք 1978-ին նորից հանդիպեցին նկարահանման հրապարակում: «Նոսֆերատու. գիշերվա ուրվականը» ֆիլմի գլխավոր դերում Հերցոգը չէր պատկերացնում ուրիշ ոչ մեկին: Դրակուլայի լեգենդին հարություն տալու համար նա ոգեկոչել էր ոչ միայն Բրեմ Սթոքերի վեպը, այլեւ իր մեծ նախորդի՝ Ֆրիդրիխ Մուռնաուի «Նոսֆերատու. սարսափի սիմֆոնիա» ֆիլմը: Միայն Քլաուս Կինսկին կարող էր լուսեղեն Իզաբել Աջանիի կողքին նույնքան սարսռազդու ու հիպնոտիկ տպավորություն գործել, որքան Նոսֆերատուի նախկին դերակատար Մաքս Շրեքը: Հերցոգը, որ նրան ընծայել է իր վայրիվերո կարիերայի ընթացքում խաղացած լավագույն դերերը (այդ թվում եւ Վոյցեկ՝ Բյուխների նշանավոր դրամայի էկրանացման մեջ), ինքն էլ է խոստովանել. «Այդ մարդը գաղտնիք է»:

Ոչ ոքի վիճակված չէր վերծանելու Կինսկիի գաղտնիքը, որը նա իր հետ տարավ գերեզման: Ավելի հետաքրքիր էր նրան խենք համարել կամ նույնացնել դիվաբարո այն էակների հետ, որոնց հաճույքով մարմնավորում էր:

Նիկոլաուս Գյունթեր Նակշինսկին ծնվել էր Լեհաստանում: Տղան հինգ տարեկան էր, երբ ընտանիքը գաղթեց Գերմանիա՝ ապաստան գտնելով Բեռլինի հետնախորշերից մեկում: Անասելի աղքատության ու կարիքի մեջ անցած մանկությունը մեկընդմիշտ զրկել էր Քլաուսին չափի զգացումից՝ սեր ներշնչելով ամեն կարգի բռայլությունների հանդեպ: Սեփականատիրոջ ագահությամբ եւ պաթոլոգիկ խանդով կինսկին կողքիններից պահանջում էր ապրել այն գլխապտույտ ռիթմով, որն իր տարերքն էր եւ ավելի շատ նման էր հախուռն սլացքի կամ մոլապարի: Սովորական էր միայն նրա մահը՝ Լոս Անջելեսում, 1992-ին, երբ Կինսկին արդեն 61 տարեկան էր: Անկողնում վրա հասած այդ մահը շատ էր անխոով նման մարդու համար: Դուստրը՝ հռչակավոր Նաստասյա Կինսկին, չէր եկել հրաժեշտ տալու: Նա արդեն հրաժեշտ էր տվել հորը՝ հայտարարելով. «Ազգանունը միակ բանն է, որ միավորում է մեզ»: Դա 1974-ին էր, երբ Քլաուս Կինսկին իր հրապարակած հուշերի գրքում մի նողկալի պատմություն էր հորինել դստեր հետ իր արյունապիղծ կապի մասին: Նաստասյան նույնիսկ մտադիր էր հորը դատի տալ, բայց այդպես էլ չկարողացավ հաղթահարել սիրո եւ ատելության հակասական զգացումը, որ տածում էր նրա հանդեպ: Այդ հիվանդագին զգացումը մնացել է մինչեւ օրս, թեեւ Նաստասյան հիմա հանգիստ է խոսում հոր մասին. «Նա մերթ ժայթքող, մերթ մարած հրաբուխ էր: Միշտ սեփական հոգսերով էր տարված, իր հետ տուն էր բերում նաեւ դերերը: Հայրս մարդ - ներկայացում էր»: Նա ապրում էր իր բոլոր դերերը: Թատրոնում Շեքսպիր խաղալիս գիշերներն անցկացնում էր գերեզմանոցում, գլուխը շիրմաքարերին դրած. «Ես խոսում էի մեռյալների հետ, բայց նրանք լուռ էին»:

Կինսկին մերժում էր Ֆելլինիին՝ համարելով իր հանճարին «լիովին անարժան» եւ նկարահանվում անմիտ վեսթերններում ու ինչ-որ խղճուկ ժապավենններում, չարագործների ու զանազան սրիկաների կերպավորում: Նա հրաժարվում էր կինոպարգեւներից եւ բացառություն էր արել միայն մի մրցանակի համար, որն ստացել էր Գերմանիայում եւ դեն նետեց լոկ այն ժամանակ, երբ որդին երդվեց ամուսնությունից՝ Նանհոան, այլեւս չէր խաղում դրա հետ: «Չեմ ուզում տխմարներից տիտղոսներ ստանալ». բացատրությունն այս էր: Նաստասյան հիանում էր հորով, բայց հայրն ատում էր, երբ հիանում էին իրենով: Դուստրը նրան համարում էր մի մարդ, «որ փնտրում է կորուստյալ նավը կամ սպասում այդ նավին ծովի մեջտեղում: Իսկ ծովն անսահման է: Գուցե նա երբեք էլ նավին չհանդիպի, կամ էլ հանդիպի, երբ արդեն շատ ուշ է»: Այդպես էլ եղավ:

Էջը պատրաստեց
ՀԱՎԵՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆԸ

Մարզական

Ֆուտբոլի ՀՀ գավաթի 11-րդ խաղարկության ավարտական ակորդը կհնչի մայիսի 27-ին: Այդ օրը «Հանրապետական» մարզադաշտում երկրի չեմպիոն «Փյունիկը» եւ արծաթե մրցանակակիր «Զվարթնոցը» եզրափակիչում կվիճարկեն բյուրեղապակյա գավաթը: Վճռական հանդիպումից առաջ ներկայացնում ենք մրցակիցներին:

«Զվարթնոց»

Գավաթի մրցաշարին մասնակցում է 1998 թ.: 2000 թ. գավաթի եզրափակիչի մասնակից: Անցկացրել է 23 խաղ՝ +14=4-5, 61-19: Ամենախոշոր հաշվով հաղթանակը՝ 10-1 («Դվին», 2000 թ.):

Թիմի կազմում գավաթի մրցաշարում բոլորից շատ խաղ է անցկացրել Գեւորգ Միրիջանյանը՝ 22:

Լավագույն ռմբարկուն է Սարգիս Նազարյանը՝ 14 գնդակ:

Մեկ խաղարկությունում խփած գոլերով ռեկորդակիրն է Սարգիս Նազարյանը՝ 6 գոլ (2000, 2002 թթ.):

Գավաթի մրցաշարերի մասնակցության հնգամյա պատմության ընթացքում «Զվարթնոցն» արդեն 2-րդ անգամ է իրավունք ստանում վիճարկելու մրցանակը: 2000 թ. թիմի առաջին փորձն անհաջողության մատնվեց: Եզրափակիչում «Զվարթնոցը» 1-2 հաշվով զիջեց «Միկային»: Միակ գոլի հեղինակը Մհեր Ավանեսյանն էր: Ընթացիկ խաղարկությունում «Զվարթնոցը» 2 խաղերի արդյունքով հաղթել է «Փյունիկ-2»-ին (6-1, 6-0), «Դինամոյին» (3-3, 4-0) եւ «Սպարտակին» (0-0, 3-1): Այդ խաղերում առավել արդյունավետ է գործել Սարգիս Նազարյանը (6 գոլ): Կիսաեզրափակիչում «հեթ-տրիկի» հեղինակ դարձած Վահրամ Լոբյանը խփել է 5 գնդակ: 3 անգամ աչքի է ընկել Նվեր Խաչատրյանը, 2 անգամ՝ Լեւոն Փաչաջյանը: Մեկական գոլ են խփել Լեւոն Մկրտչյանը, Գեւորգ Միրիջանյանը, Հակոբ Միրզոյանը եւ Արմեն Սանամյանը: 2 գնդակ էլ սեփական դարպասն է խփել դինամոյական Վարդան Հովհաննիսյանը:

Գուցե տարօրինակ թվա, սակայն այսօր «Զվարթնոցի» խաղացողներից շատերը գավաթի մրցաշարերում շահած մրցանակների թվով գերազանցում են փյունիկցիներին: Ճիշտ է, այդ հաջողություններին նրանք հասել են այլ թիմերում խաղալիս: Ամենատիտղոսակիրը Սեւադա Արզումանյանն է, որը գավաթը նվաճելու բերկրանքը ճաշակել է 3 անգամ (1993-95 թթ., «Արարատում»): 2000 թ. նա արդեն «Զվարթնոցի» կազմում գավաթին տիրելու հերթական փորձը ձեռնարկեց, սակայն ապարդյուն: Այնպես որ, Սեւադայի համար առաջիկա եզրափակիչը թվով 5-րդն է: Մեկական անգամ գավաթակիր են դարձել Արմեն Սանամյանը (1996 թ., «Փյունիկում») եւ Արթուր Ասոյանը (1997 թ., «Արարատում»): Նրանց, ինչպես նաեւ Սարգիս Նազարյանի համար «Փյունիկի» հետ եզրափակիչ խաղը կլինի 3-րդը: Հետաքրքիր է, որ Սարգիսը եզրափակիչին առաջին անգամ մասնակցել է «Փյունիկի» կազմում, 1992 թ.: 2000 թ. նա Նվեր Խաչատրյանի, Վահրամ Լոբյանի, Գեւորգ Միրիջանյանի եւ Լեւոն Մկրտչյանի հետ «Զվարթնոցի» կազմում մասնակցել է «Միկայի» հետ վճռորոշ հանդիպմանը:

«Փյունիկ»-«Զվարթնոց»

Գավաթի խաղարկություններում մրցակիցների ճանապարհներն առայժմ միայն մեկ անգամ են հատվել: Հետաքրքիրն այն է, որ դա «Զվարթնոցի» առաջին խաղն էր գավաթի մրցաշարում: 1998 թ. կայացած երկու հանդիպումներն էլ ավարտվել են «Փյունիկի» հաղթանակով: 1/8 եզրափակիչի առաջին խաղում հաշիվը 75-րդ րոպեին բացեց «Զվարթնոցի» խաղացող Վահե Դանիելյանը: Սակայն «Զվարթնոցը» չկարողացավ պահպանել հաղթական հաշիվը: Հայկ Գեւորգյանի եւ Նշան Երզրումյանի

խփած գոլերը հաղթանակ պարգեւեցին «Փյունիկին»: Պատասխան հանդիպման ելքը վճռեց Նշան Երզրումյանի խփած միակ գնդակը:

Գավաթը պատում է նոր տիրոջը

«Փյունիկ»

Գավաթի մրցաշարին մասնակցում է 1992 թ. (բացառությամբ 1999-2000 թթ.): 1996 թ. գավաթակիր, 1992, 1997 թթ. եզրափակիչի մասնակից: Անցկացրել է 55 խաղ՝ +40=4-11, 147-45: Ամենախոշոր հաշվով հաղթանակը՝ 11-1 («Արմավիր», 1996 թ.):

Թիմի կազմում գավաթի մրցաշարում բոլորից շատ խաղ է անցկացրել Վարդան Մինասյանը՝ 49:

Լավագույն ռմբարկուներն են Արսեն Ավետիսյանն ու Գեղամ Հովհաննիսյանը՝ 21-ական գնդակ:

Մեկ խաղարկությունում խփած գոլերով ռեկորդակիրն է Արման Քարամյանը՝ 9 գոլ (2002 թ.):

«Փյունիկը» 4-րդ անգամ է հանդես գալու գավաթի եզրափակիչում: Գավաթը նվաճելու թիմի առաջին փորձն անհաջող անցավ: Գավաթի անդրանիկ խաղարկության եզրափակիչում թիմը զիջեց «Բանանցին» (0-2): 4 տարի անց՝ 1996 թ. «Փյունիկը» պատվավոր մրցանակի համար վճռորոշ հանդիպումը շահեց «Կոտայքից» (3-2): Այդ խաղում Խորեն Հովհաննիսյանի սաներից գոլերի հեղինակներ դարձան Համլետ Մխիթարյանը, Արսեն Ավետիսյանը եւ Վարդան Խաչատրյանը: Հաջորդ տարի «Փյունիկը» գավաթը զիջեց «Արարատին», պարտվելով 0-1 հաշվով:

Գավաթի ընթացիկ խաղարկության բոլոր 6 հանդիպումներում էլ «Փյունիկը» հաղթել է: 1/8 եզրափակիչում թիմն առավելության հասավ եղվարդի «Դինամոյի» նկատմամբ (5-0, 8-0), այնուհետեւ պայքարից դուրս մղեց «Բանանցին» (2-1, 2-0) եւ «Միկային» (4-1, 3-1): Այդ հանդիպումներում բոլորից արդյունավետ է գործել Արման Քարամյանը՝ խփելով 9 գնդակ: Դա ռեկորդային ցուցանիշ է: 5 գոլ է գրանցել իր օգտին Մամադու Դիավարան, 4՝ Արտավազդ Քարամյանը, 3 անգամ աչքի է ընկել Վարդան Մինասյանը, մեկական գնդակ են խփել Արսեն Մելոյանը, Էդգար Մանուչարյանը եւ Ալբերտ Սանչեսը:

«Փյունիկի» ֆուտբոլիստներից գավաթի մրցաշարերում ամենատիտղոսակիրն Արամ Ոսկանյանն է, որը 1995 եւ 1997 թթ. «Արարատի» կազմում դարձել է կրկնակի գավաթակիր: Նրա համար հերթական եզրափակիչը թվով 2-րդն է, քանի որ 1997 թ. նա «Փյունիկի» հետ վճռորոշ հանդիպմանը չմասնակցեց: Արթուր Մկրտչյանն ու Վարդան Մինասյանը թիմի կազմում գավաթակիր են դարձել 1996 թ.: «Փյունիկի» ավագի համար եզրափակիչ հանդիպումը կլինի հոբելյանական՝ 50-րդ խաղը գավաթի մրցաշարերում: Նա 4-րդ անգամ հանդես կգա եզրափակիչում: Արթուր Մկրտչյանի համար առաջիկա եզրափակիչը 3-րդն է: Իսկ Աղվան Մկրտչյանն անցյալ տարի «Արարատի» կազմում մասնակցել է եզրափակիչին:

Ռեկորդներ եւ ռեկորդակիրներ

■ Առավել հաճախ՝ 4 անգամ գավաթակիր է դարձել «Արարատը», ընդ որում՝ 3 տարի անընդմեջ (1993-1995 թթ.): Արարատցիները 5 անգամ հանդես են եկել եզրափակիչում: 2 տարի անընդմեջ պատվավոր մրցանակը նվաճել են «Սպարտակը» (1998-1999 թթ.) եւ «Միկան» (2000-2001 թթ.):

■ Գավաթի մրցաշարերի ամենաանհաջողակ թիմը «Շիրակն» է, որը 3 անգամ մտել է եզրափակիչ եւ բոլոր դեպքերում էլ պարտվել է: «Շիրակն» ու «Կոտայքը» 2 տարի անընդմեջ եզրափակիչում զիջել են մրցակիցներին: Առայժմ միայն 1999 թ. գավաթակիր «Սպարտակին» է հաջողվել հաղթել բոլոր 7 հանդիպումներում: Այս ռեկորդը կարող է կրկնել «Փյունիկն» ընթացիկ խաղարկությունում:

■ Ամենախոշոր հաշիվը գրանցվել է 1992 թ. 1/16 եզրափակիչի «Հաթնի»-«Արարատ» (1:12), 1997 թ. 1/8 եզրափակիչի «Շիրակ»-»Դինամո» (12:1) խաղերում: Երկու խաղերի ընդհանուր արդյունքով «Շիրակը» «Դինամոյին» հաղթել է 21:1 հաշվով: Սա եւս ռեկորդ է:

■ Գավաթի մեկ խաղարկությունում բոլորից արդյունավետ է գործել «Փյունիկը»՝ 1996 թ. անցկացրած 9 խաղում խփելով 43 գնդակ (միջինը՝ 4,7 գոլ): Այդ տարի փյունիկցիները հատկապես աչքի ընկան 1/16 եզրափակիչում «Արմավիրի» հետ հանդիպումներում՝ հաղթելով մրցակցին ընդհանուր 20:2 հաշվով (11:1, 9:1): «Փյունիկն» ամենաարդյունավետ թիմն է նաեւ ընդհանուր ցուցանիշով. 55 խաղում խփել է 147 գնդակ:

■ Գավաթի մրցաշարերի լավագույն ռմբարկուն Գեղամ Հովհաննիսյանն է՝ 32 գոլ: Գործող ֆուտբոլիստներից ամենաարդյունավետն Արման Քարամյանն է՝ 18 գոլ: Ռմբարկուների լավագույն հնգյակում են նաեւ Սամվել Նիկոլյանը՝ 24 գոլ, Արսեն Ավետիսյանը՝ 23 եւ Վարազդատ Ավետիսյանը՝ 19:

■ Գավաթի ընթացիկ խաղարկությունում Արման Քարամյանն արդյունավետության նոր ռեկորդ սահմանեց՝ խփելով 9 գնդակ: Մինչ այդ մեկ խաղարկության ընթացքում բոլորից շատ գոլեր (8-ական) էին խփել Հենրիկ Բերբերյանը (1992 թ., «Կիլիկիա»), Գեղամ Հովհաննիսյանը (1996 թ., «Փյունիկ»), Արա Ադամյանը (1996

թ., «Արագած», «Շիրակ») եւ Հայկ Հակոբյանը (1999 թ., «Դվին», «Ցեմենտ»):

■ Առավելագույն քանակի գոլեր (5) մեկ խաղում խփել է արարատցի Վահե Յաղմուրյանը (1992 թ., «Հաթնի» դարպասը):

■ Գավաթի եզրափակիչ հանդիպումներում առավել արդյունավետ են գործել Համլետ Մխիթարյանն ու Կարեն Բարսեղյանը՝ խփելով 3-ական գնդակ: Երկուսն էլ հաջողության են հասել 2 թիմի կազմում. Մխիթարյանը՝ «Արարատում» եւ «Փյունիկում», Բարսեղյանը՝ «Արարատում» եւ «Կոտայքում»:

■ Միայն 3 ֆուտբոլիստ է հաջողվել եզրափակիչ խաղում խփել 2 գոլ: Նման արդյունքի են հասել Արմեն Շահգելդյանը («Արարատ», 1993 թ.), Կարեն Բարսեղյանը («Կոտայք», 1995 թ., երկուսն էլ՝ 11 մ հարվածով) եւ Հայկ Հակոբյանը («Ցեմենտ», 1999 թ.):

■ Գավաթի մրցաշարերում բոլորից շատ՝ 56 խաղ է անցկացրել Սամվել Նիկոլյանը:

■ Առավել հաճախ՝ 3 անգամ գավաթակիր թիմ է պատրաստել Վարուժան Սուքիասյանը: Նրա գլխավորությամբ գավաթը նվաճել են «Բանանցը» (1992 թ.) եւ «Ցեմենտը» (1998-1999 թթ.): Իսկ ահա «Շիրակի» մարզիչ Անդրանիկ Ադամյանին կարելի է կարեկցել: 3 անգամ նրա սաները հանդես են եկել եզրափակիչում եւ բոլոր դեպքերում խաղադաշտը թողել են պարտված:

■ Ֆուտբոլիստներից ամենատիտղոսավորը ներկայում «Դինամոյում» խաղացող 33-ամյա Տիգրան Գոռելյանն է, որը հնգակի գավաթակիր է (4 անգամ՝ «Արարատում», մեկ անգամ՝ «Ցեմենտում»): Քառակի գավաթակիրներ են Արամայիս Տոնոյանը, Համլետ Մխիթարյանը, Արթուր Քոչարյանը, Հակոբ Մկրտչյանն ու Հայկ Հարությունյանը:

■ Արամայիս Տոնոյանը որպես թիմի ավագ չորս անգամ գավաթը ստացել է ֆեդերացիայի նախագահից: Նա 6 տարի անընդմեջ (1993-1998 թթ.) «Արարատի», «Փյունիկի» եւ «Երեւանի» կազմում մասնակցել է եզրափակիչ հանդիպումներին: Առաջին չորս եզրափակիչները նրա համար հաջող են եղել: Նա մասնակցել է եւս 2 եզրափակիչի, սակայն որպես «Միկայի» մարզիչ: Երկուսն էլ նրա սաների համար հաղթական են եղել: Եզրափակիչ 6 հանդիպման է մասնակցել նաեւ Համլետ Մխիթարյանը:

■ Մրցավարներից առավել հաճախ՝ 7 անգամ եզրափակիչ խաղը վարել է Սլավիկ Ղազարյանը:

Էջը պատրաստեց
ԱՐՈՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Զվյագինցեւն առաջ է անցնում

Գերմանիայի Էսսեն քաղաքում ընթացող շախմատի մրցաշարում ռուսաստանցի գրոսմայստեր Վադիմ Զվյագինցեւը կրկին ստանձնեց միանձնյա առաջատարի դերը: 7-րդ տուրում հաղթելով Լյութերին, նա վաստակեց 6 միավոր՝ ցույց տալով գերազանց արդյունք: Նրանից կես միավորով հետ է մնում Լեկոն, որը ոչ-ոքի ավարտեց պարտիան Յուսուպովի հետ: Շատերի համար անսպասելի, անհաջող է խաղում փորձառու Վիկտոր Կորչնոյը: Նա Կրասենկովից մրցաշարում իր 4-րդ պարտությունը կրեց: Կորչնոյի օգտին գրանցված է ընդամենը 2,5 միավոր: Իսկ ահա, Կրասենկովը հաղթանակի շնորհիվ վաստակեց 5 միավոր եւ ընթանում է 3-րդ տեղում: 4,5 միավոր ունի Լուցը, որը հաղթեց Դաուտովին: Կասպիջանով-Ֆրիդման պարտիան խաղաղ ելք ունեցավ:

Մովսիսյանը կրկին հաղթեց

Սարաեւոյի շախմատի մրցաշարը հաջող է սկսել Սերգեյ Մովսիսյանը: 2-րդ տուրում նա նոր հաղթանակ տարավ՝ պարտության մատնելով Կոժուլին: Մովսիսյանը 2 միավորով բոսնիացի Իվան Սոկոլովի հետ գլխավորում է աղյուսակը: Վերջինս հաղթեց Դիզդարեւիչին: Շիրով-Կուրաիցա պարտիայում էլ հաղթանակ տարան սպիտակները: Սմիրին-Ռաջաբով, Դրեեւ-Գեորգիեւ հանդիպումներն ավարտվեցին ոչ-ոքի: Առաջատարներին կես միավոր է զիջում Շիրովը:

«Միլանի» հետ խաղալը թանկ հաճույք է

Մայիսի 27-ին Սանկտ Պետերբուրգի «Պետրովսկի» մարզադաշտում կայանալիք «Զենիթ»-«Միլան» ընկերական խաղի կազմակերպման համար ծախսվել է 400 հազար դոլար: Այդ խաղը նվիրված է Սանկտ Պետերբուրգի 300-ամյակին: 200 հազար դոլարը կազմում է «Միլանի», 50 հազարը՝ «Զենիթի» հոնորարը, մնացած գումարը ծախսվել է չարտերային ուղերթի կազմակերպման, հյուրանոցի եւ այլ պահանջների վրա:

Սովորաբար, նման հանդիպումների անցկացման համար «Միլանը» պահանջում է 1 մլն դոլար հոնորար, սակայն բանակցությունների շնորհիվ այդ գումարի չափը նվազեցվել է 5 անգամ: Հետաքրքիր է, որ «Միլանի» դարպասապահի մարզաշապիկը կդառնա Իտալիային նվիրված մրցույթի մրցանակ:

Տղամարդիկ

Որսորդը պիտի նկատել, զգալ տա իր զոհին վերջինիս բացառիկությունը: Դժվա՞ր է հավատացնել կնոջը, թե նա միակն է, որ կարող է հոգ տանել իր մասին, որ ինքը կատարելապես անօգնական է եւ կախված նրանից: Թերեւս ոչ այնքան, քանզի կինն ուղղակի շնչում է դրան հավատալու ցանկությամբ: Այնպես որ, հաջորդում է որսի ամենատական փուլը՝ որսորդին մնում է վայելել իր ինքուզոհին:

Փոխվե՞լ է արդյոք այս մոտեցումը սեռերի հավասարության մեր ժամանակներում: «Դեռեւս 19-րդ դարից ասպարեզ եկավ ֆլիրտ հասկացությունը: Ու կինը դարձավ սիրային խաղի հավասար կողմ», պնդում են ֆրանսիացի սոցիոլոգները: Չնայած, կարծում ենք, բոլոր ժամանակներում ու հանգամանքներում էլ կինն է որոշում, թե հատկապես ո՞ր որսորդը պիտի իրեն առացուցի իր արվեստը: Ըստ մասնագետների, փոխվել են նաեւ տղամարդու արտաքինի վերաբերյալ կնոջ պատկերացումները: «Էքսպրեսի» հավաստմամբ, «կոշտ դիմագծերով ու կազմվածքով տղամարդն ապրիորի ընկալվում է որպես գոռեիկ, անբարեկիրթ մարդ եւ վատ հայր»: Հիմա գրավիչ են խոցելի որեւէ կողմ ունեցող եւ այն չթաքցնող տղամարդիկ: մի բան, որ գեղեցիկ լինելու պարտադրանքի հետ միտ կնոջն է հատուկ եւ հասցեագրված եղել: Բայց տղամարդու գեղեցկությունը դեռեւս տաբու է: «University of British Columbia»-ի փորձագետներն այդ խնդիրը վեր հանող մի փորձ են անցկացրել: Քսան կնոջ ներկայացվել են շարքով կանգնած տղամարդիկ եւ նրանց մասին մանրակրկիտ տեղեկությունների փաթեթ: Փաթեթն ուսումնասիրելուց հետո կանանցից յուրաքանչյուրն ընտրել է որեւէ տղամարդու: Իրենց ընտրությունը բոլոր 20 կանայք բացատրել են զուտ ներքին հատկությունների առավելությամբ: Նա լուրջ է, բարի է, բարեկիրթ է եւ այլն: Բայց արդեն ստի դեպքերում նույն հարցին պատասխանելիս՝ բոլորն իրենց ընտրությունը բացատրել են տղամարդու գեղեցիկ, սեքսուալ լինելու հանգամանքով: Այնպես որ, որպեսզի հեղափոխություններ էլ ունենանք հասարակությունների կառուցվածքներում ու գիտության տարբեր ճյուղերում, բնությունը չի դադարում իշխել մեր բազդներին. հմայիչ, գրավիչ, նախընտրելի է նա, ում մենք բնազդների ուժով համարում ենք լավագույնը՝ մեր տեսակի շարունակության համար:

L Express

Գայթակղության արվեստը

«Որտե՞ղ են այսօր թաքնվում Ֆաուստները, Կազանովաները ու Դոնժուանները: Թե՞ նրանք չկան մեր ժամանակներում»:

Ֆրանսիական «Էքսպրես» շաբաթաթերթը տղամարդկանց հմայելու արվեստի մասին մի նյութ է ներկայացնում՝ սկսելով հմայել բառի լատինական ստուգաբանությունից: Seducere լատիներեն բառը, որ փոխանցվել է եվրոպական լեզուներին, նշանակում է թյուրիմացության մեջ գցել:

Թյուրիմացության մեջ գցելու գործընթացն, ըստ «Էքսպրեսի», մի քանի փուլով զարգացող որսորդություն է, որ նշանակես է վերցնում կանացի թուլությունները: Որսորդի առաջին քայլը դիտորդումն է: Հարկավոր է, որ կինը նրան նկատի: Երկրորդ փուլում մեր որսորդը պիտի կարողանա թաքցնել իր զոհի վախը որեւէ բնության հանդեպ: Կինը նախ չպիտի զգա ոտնձգություն իր ազատության հանդեպ, եւ, առհասարակ, բնության որեւէ անհավանական հեռանկար չպիտի պատկերանա նրան: Իսկ սրա համար տղամարդը պիտի ներկայանա որպես վստահության մարմնացում:

Հետո սկսվում է ամենասիրելի փուլը կանանց համար եւ ամենաստեղծագործականը՝ տղամարդու:

Սոհենջո-Դարոն կործանել են սեւ կայծակները

Հնդկական «Մահաբհարաթա» հնագույն ասքը պատմում է տուրջ 3500 տարի առաջ Մոհենջո Դարո հին հնդկական քաղաքի երկնակամարում առաջացած այն հզոր պայթյունի մասին, որը նախորդել է երկնքում հայտնված կուրացուցիչ լույսին եւ անծուխ կրակին: Այդ աղեսի հետեւանքով ոչնչացել է քաղաքի ողջ բնակչությունը եւ հիմնահատակ քանդվել ու այրվել քաղաքը:

Հնդիկ հնագետ Ռ. Բաներջին քաղաքի ավերակները հայտնաբերել է 1922 թ., Ինդոս գետի ափին:

Պեղումներից պարզվել է, որ պայթյունն անսպասելի է եղել: Քաղաքի փողոցներում հայտնաբերված մարդկային կմախքներից դատելով՝ կարելի է ենթադրել, որ մարդիկ աղետից առաջ եղել են շատ հանգիստ: Համաձարակների հետքեր չեն հայտնաբերվել կմախքների ոսկորների վրա: Քաղաքի տարածքում ջրհեղեղի, հրաբխի ժայթքման կամ խոշոր երկնաքարի հետքեր ու նշաններ չեն հայտնաբերվել: Իսկ հալված քարերը վկայում են հզոր պայթյունի եւ մեծ հրդեհների մասին:

Մոհենջո Դարոյի ավերակները հիշեցնում են Հիրոսիմայի եւ Նագասակիի միջուկային պայթյունը, սակայն այստեղ ռադիոակտիվություն չի հայտնաբերվել:

Անգլիացի գիտնական Դեւիդ Դեւենփորթը գտնում է, որ քաղաքները հազվադեպ են միանգամից ավերվում: Սակայն Մոհենջո Դարոն կործանվել է միանգամից: Սկզբում լուսավորվել է երկինքը, հետո երկնքում հայտնվել են «անծուխ այրվող առարկաներ», ապա տեղի է ունեցել հզոր պայթյուն, որը կործանել է քաղաքը՝ մարդկանց թողնելով փլատակների տակ:

Այս աղետի շուրջ գոյություն ունեն բազմաթիվ վարկածներ: Սակայն ամենահամոզիչը երկրային բնական պատճառներով բացատրելն է:

Պահպանվել են բազմաթիվ հնագույն տեղեկություններ՝ օդի պայծառ լուսարձակման մասին, որոնք պատահել են Եգիպտոսում, Հնդկաստանում, Չինաստանում, Հունաստանում եւ այլուր:

Հայտնի է, որ օդի լուսարձակումը պայմանավորված է մթնոլորտում կուտակված օզոնի, ազոտի օքսիդի, կարբոնիլային միացությունների, ածխաջրերի եւ այլնի առկայությամբ, որոնք սացվում են օդի վրա արեգակի, տիեզերական ճառագայթների եւ էլեկտրական դաշտերի ազդեցության հետեւանքով: Ի դեպ, օդն էլ ունի սեփական լուսարձակումը, որն աննկատելի է: Երբեմն դրա ակտիվությունը կտրուկ ավելանում է: Ուրեմն Մոհենջո Դարոյի աղետի ժամանակ օդի լուսարձակումը եղել է շատ ավելի բարձր, այն կարող էր տեսանելի լինել պարզ, արեւային եղանակին: Մթնոլորտում եղած քիմիական առավել ակտիվ մասնիկները կարող են միանալ: Նման ֆիզիկա-քիմիական գոյացումներ մարդիկ դիտել են 50 հազար տարի առաջ: Դրանցից շատերի մասին արձանագրություններ կան հին ձեռագրերում, որոնց թիվն անցնում է 15 հազարից:

Ֆիզիկա-քիմիական գոյացումների մի քանի տեսակներ կան: Դրանք սառը վիճակով կարող են պահպանվել երկար ժամանակ՝ առանց էներգիա եւ լույս անջատելու, ուստի սրանք համեմատելով գնդաձեւ կայծակների հետ՝ անվանել են սեւ կայծակներ: Դրանք կարող են ազատ լողալ երկնքում եւ արագ տեղաշարժվել: Լուսարձակումը կարող է անհետանալ կամ նորից բռնկվել: Գիտնականները երկնքում միաժամանակ դիտել են հազարավոր լուսարձակող առարկաներ:

Պայթյունի հետեւանքով մթնոլորտում առաջանում են նաեւ խիստ թունավոր նյութեր: Հավանաբար Մոհենջո Դարոյում բնակիչները մահացել են թունավոր գազերից, այդ են ադացուցում նրանց անվնաս ոսկորները: Դրանից հետո է միայն պայթյուն տեղի ունեցել, որը կործանել է կառույցները եւ փլատակների տակ թողել արդեն մեռած մարդկանց: Մթնոլորտում եղած բազմաթիվ կայծակների առկայության դեպքում հնարավոր է մեկ կայծակի պայթյունից շրթայաձեւ պայթեն նաեւ մյուսները: Պայթյունի հարվածող ալիքը հասնում է երկրի մակերեւույթին՝ ճանապարհին քանդելով ամեն ինչ: Այդ դեպքում ջերմությունը հասնում է 10–15 հազար աստիճանի: Մոհենջո Դարոյում հալված քարերը հաստատում են այդ վարկածը:

Գիտնականները եկել են այն եզրակացության, որ Մոհենջո Դարոյի երկնքում առաջացել են 3–4 հազար սեւ կայծակներ:

Պատրաստեց՝
Է. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

Խորհուրդներ տղամարդկանց

Ավելորդ գիրությունն առողջության համար վնասակար է: Աշխատեք հնարավորինս շատ շարժվել, զբաղվել սպորտով: Ամեն շաբաթվա մեկ օրը նվիրեք քաշը թեթեւացնելուն: Առողջության համար շատ կարեւոր է բաց պատուհանի մոտ կատարված առավոտյան մարզանքը: Մարմնի ամենօրյա մերումը բարելավում է արյան շրջանառությունը եւ լիցք հաղորդում օրգանիզմին:

Մազերն ամեն օր խոզանակով տարբեր ուղղություններով սանրեք: Դա կանխում է ժամանակից շուտ ճաղատանալը: Բարելավում է գլխի մաշկի արյան շրջանառությունը, պնդացնում մազարմատները:

Սափրվելու համար օճառի փոխարեն հատուկ քսուքներ օգտագործեք, որոնք դեմքի մաշկը փափուկ պահող ճարպեր են պարունակում: Էլեկտրական ածելի օգտագործելուց առաջ դեմքը շփեք հատուկ լոսյոնով: Կզակի մազերը դրանից փոքր-ինչ բարձրանում են եւ հեշտացնում ածիլվելը: Սափրվելուց հետո նախատեսված լոսյոնները ոչ միայն թարմացնում, այլեւ կանխում են մաշկի բորբոքումը կամ վարակի հնարավորությունը:

Փորձիկ սեւ գոյացումներից, կոշտակներից կարելի է ազատվել հետեւյալ կերպ: Շոգեբաղնից հետո լավ լվացած մաղյայով դուրս մղեք դրանք, որից հետո ցողեք սպիրտով կամ օդեկոլոնով:

Բերանի տհաճ հոտը վերացնելու համար անհրաժեշտ է ոչ միայն պարբերաբար մաքրել ատամները, այլեւ օրը մի քանի անգամ ողողել հատուկ ջրով՝ մեկ բաժակ ջրին մեկ գդալ աղ, 10 կաթիլ յոդ, մի պտղունց սոդա:

Եթե ձեր ոտքերը չափից ավելի են քրտնում, ամեն օր կատարեք հետեւյալ գործողությունը. երեք լիտր ջրի մեջ լցրեք 40 գ լիմոնի աղ եւ 5 գ բորաթթու, ոտքերը սուզեք այդ խառնուրդի մեջ եւ պահեք 10 րոպե: Չորացրեք եւ մատների արանքում ցանեք կարտոֆիլի օսլա կամ որեւէ փոշի: Գուլպաները հարկավոր է փոխել ամեն օր:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱՐԿԱՐՅԱՆ

Ժամանակակից Թատրոնի բարքեր

Փարիզի դրամատիկական հայտնի թատրոններից մեկում, որը հռչակված էր իր նորարարական ուղղվածությամբ եւ անսովոր բեմադրություններով, ներկայացվում էր Շեքսպիրի «Ռոմեո եւ Ջուլիետ» ողբերգությունը: Երիտասարդ դերակատարներն ըստ սցենարի պետք է սիրո տեսարան խաղային շքեղ հովանիով մեծ մահճակալի վրա:

Եվ ահա, թանկ արժողությամբ բեմադրությունը հայտնվում է լիակատար ձախողման վտանգի տակ: Պարզվում է, որ Ռոմեոյի դերը կատարող 16-ամյա պատանին եւ նրա 15-ամյա խաղընկերուհին բեմի վրա իրական սիրո տեսարան ներկայացրել:

Հանդիսատեսի մտքով անգամ չի անցել այդ բանը, քանի որ բոլորն էլ համոզված էին, որ տաղանդավոր դերասի դերասանները պարզապես հրաշալի են խաղում տեսարանը: Ջուլիետի՝ բազմաթիվ բոլորածալքերով ու ժանյակներով զարդարված շքեղ զգեստը կողմնակի աչքից թաքցնում էր այն, ինչ տեղի էր ունենում իրականում:

Պատանի դերասանների «հանցագործությունը» բացահայտվում է շատ պատահականորեն: Թատերական պահպանողական ամսագրի երկու լրագրողուհիներ ընդմիջումից առաջ սպասում էին բեմի հետեւում՝ տաղանդավոր դերասաններից հարցազրույց վերցնելու համար: Եվ հանկարծ նրանք նկատում են այն, ինչը տեսանելի չէր դահլիճից: Այս իրողությունից ամենից շատ վրդովվում են արդեն ոչ երիտասարդ այդ լրագրողուհիները:

Ներկայացումն ընդհատվում է, իսկ վախեցած ու վշտահար պատանի դերակատարները խոստովանում են բեմադրիչին, որ այդպես են վարվել գրեթե բոլոր ներկայացումների ժամանակ, քանի որ իրենց ծնողներն արգելում էին հանդիպել, իսկ առանձնանալու ուրիշ հնարավորություն իրենք չունեին:

Բեմադրիչին եւ թատրոնի տնօրենին մեղադրում են անչափահասներին անբարոյականացնելու եւ հասարակական բարքերն անարգելու համար: Իսկ պատանի Ռոմեոյին եւ Ջուլիետին վիճակված էր իրականում վերապրել շեքսպիրյան սցենարը: Երկուսի ծնողներն էլ ասում էին միմյանց այն ասիճան, որ չէին ուզում նույնիսկ խոսել: Սիրահար դերասաններին թույլ չէին տալիս հանդիպել, եւ ի հավելումն այս ամենի, Ջուլիետի ծնողներն այս դեպքից հետո որոշում են իրենց աղջկան գիշերօթիկ դպրոց ուղարկել, որպեսզի այլեւ երբեք չենթարկվի թատրոնի բարոյազրկող ազդեցությանը:

Ա. ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԱԶԳ

Հեռուստածրագրեր

25 մայիս, շաբաթ

Ս1

9.00 Հայլուր
9.20 «Արեւիկ»
10.00 Հազարից մեկ
10.25 Պատմություններ ոտոռդության եւ ձկնորսության մասին
10.55 Հարցամարտ
10.30 Անցյալը ներկան է
12.00 Փառատոն «Մուտք 21-րդ դար» «Վահագն» մրցանակի ներկայացված ֆիլմեր
12.25 Գ/Ֆ «Որտե՞ղ էիր, մարդ ասածն» (2-րդ, 3-րդ մասեր)
14.50 Փախստականներ, հիմնախնդիրներ եւ լուծումներ
15.15 Առողջության ախտահ
15.35 Հեռուստաներկայացում. Հայկ Վարդանյան «Կիբոտա. յոթերորդ դար» (1-ին մաս)
17.00 Հայլուր
17.20 Մուլտֆիլմ «Աղվեսագիրք»
17.30 Լավագույն երգերի «Սայաթ-Նովա-2002» եւ արվեստի ու գրականության «Վահագն» համահայկական մրցանակաբաշխություն. ուղիղ հեռարձակում
21.00 Հայլուր
21.50 Ջինուժ
22.25 Երկրի ուժը
23.00 Երաժշտական փոստարկղ
00.00 Հայլուր
00.20 Գ/Ֆ «Ամպերից այն կողմ»

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

09.00 Բարի լույս, Հայաստան
(09.30, 10.30 Լրաբեր)
11.00 Կինոնկար երեխաների համար
12.40 Սերիալ «Էլիզաբեթը եւ նրա տղամարդիկ»
13.15 «Լեզուների համաստեղություն» (անգլերեն)
13.40 «Ակցեոն»
14.30 Գ/Ֆ «Ժայռը»
(16.00 Լրաբեր)
17.30 Մուլտֆիլմ
18.00 Ալյանս
18.30 «Խառնաշփոթ»
19.00 «Սկանվորդ-շոու»
20.00 Լրաբեր
21.00 Ընտանեկան ակնթարթ
22.40 «Պահմտոցի+»
23.15 Ջազ
23.40 PODIUM ART
00.00 Գիշերային ծրագիր «Սեկսոր PRO»

Գ1

19.30 «Գնդիկ Բոռնիկ»
19.50 Բախտացույց
20.00 Մամուլի խոսնակ
20.20 Բախտացույց
22.05 Գիտաստղեր
22.30 Գ/Ֆ «Աղը մեր մաշկի վրա»
00.00 Մամուլի խոսնակ

ԱՐՄԵՆԻԱ

08.30, 15.00, 18.00, 20.30, 01.30 ժամը
08.30 CNN
09.00 Մուլտֆիլմ «Երկարագուլպա Պեպին»
10.30 Գ/Ֆ «Գանգրահեր Սյուն»
12.00, 20.00 Ավտոտահ-2000
12.30, 18.30 Բլից
13.00 Գ/Ֆ «Տիեզերական կովբոյները»
15.30 Մուլտֆիլմ
16.00 Գ/Ֆ «Կարիբյան գաղտնիք»
19.00 Բումերանգ
21.00 Ընտանեկան լոտո
22.30 Իրականում
23.30 Գ/Ֆ «Հիմնական բնազդ»
02.00 Գիշերային կինոտահ «Պարիր ինձ հետ»

[illegible]

08.00, 09.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00, 01.00, 03.00 «Հորիզոն»
08.15, 19.00 Մ/ս-ներ մեծահասակների համար «Ֆուտուրամա»
08.45 «Նոստալջիգ»
09.15 Վ/Ֆ «Պատմության ալիք»
10.15, 15.15, 01.15 Գեղֆիլմ
12.15 Մ/ս-ներ «Զրահատը»
12.45 Մ/ս-ներ «Փառեր ռեյնջերներ կամ զորավոր ռեյնջերները»
13.15, 21.00 Ակումբ «Սոֆիսակ թուքակ»
13.45 Ս-ներ «Գործակալություն»
14.15 Հ/ս-ներ «Հանելուկային ախտահ»
17.00 Երաժշտական ալիք
18.15 Հ/ս-ներ «Բաֆֆի»
19.30 Հ/ս-ներ «Ալֆրեդ Հիչկոկը ներկայացնում է»
20.15 Հ/ս-ներ «Սահման. տայգայական սիրավեպ»
21.30 Ծո-ից ծո Հայաստան
22.40 Ս-ներ «Իխ մուտանտները»
23.20 Ֆիլմ DVD
02.45 Երաժշտական ծրագիր

ԵՐԵՎԱՆ

09.05 TV Մոսկվա. «Ինչ եւ ինչպես»
10.40 «Ավտոուկա TV»
11.00 «Այս երեկո, այս ժամին»
12.15 «Հեռուստաֆուտբոլ+»
12.50 TV Մոսկվա. Գ/Ֆ «Ֆինիս՝ սրաստես բազե»
14.20 «Առողջարան»
14.40 «Դպրության ղողանջներ»
15.00 Վավերագրական կինոնկար
16.05 TV Մոսկվա. Ս-ներ «Կարգի պահապան»
17.50 «Ավտոուկա TV»
18.00 Մուլտֆիլմ
18.25 «Իմ Երեւան»
18.55 «Ավտոուկա TV»
19.00 «2 PR» զվարճալի շոու ծրագիր
20.00 TV Մոսկվա. Ս-ներ «Ֆերոի գործը»
20.55 «Ավտոուկա TV»
21.00 Կարճամետրաժ կինոնկար
21.35 «Պարատուն»
22.05 «Ներշնչանք»
22.30 Գեղարվեստական կինոնկար

ՍԻՆԵՄԱԲԱ

8.00 Կոմեդիա «Ինչումն է բանը, Դոկ»
9.35 Ֆանտաստիկ «Ներիին տարածություն»
11.30 Արկածային «Երջանիկ ասողեր Հենրիետայի գլխավերեւում»
13.15 Պատմական «Հայրենասերը»
15.50 Մարտաֆիլմ «Աղմկոտ սիրտը»
17.45 Աղետ «Տուրբուլենտություն»
19.20 Հայֆիլմ «Վեհափառ եղբայրը մեր»
20.50 Մելոդրամ «Կնոջ բույրը»
22.30 Պատմական «Նորին մեծություն միսիս Բրաուն»
00.20 Դրամա «Եղնիկների որսորդը»
3.15 Մարտաֆիլմ «Քահանա»
4.50 Թրիլեր «Ջամայկա հյուրանոց» (1, 2-րդ սերիա)
7.55 Կոմեդիա «Ջեյս եւ Ռոխաննա»

ԱՐՄԵՆԱԿՈՒ

11.05 «Պարեմ հեռուստացմփոթիկների հետ»
12.05 Լ. Անանիկյանի մարզական ծրագիրը
12.35 «Անատոմիայի դաս»
13.10 «Ակնթարթ»
13.50 Բալետ. «Լեգենդ սիրո մասին»
15.35 «Կենդանաբանության դաս»
15.50 Երաժշտական միջնարար
16.00 «Հանդիպում»
16.30 Գ/Ֆ «Անվերջանալի պատմություն»
18.00 «Կենդանիների ախտահում»
18.50 Երաժշտական միջնարար
19.00 «16»
20.10 «Համանվագ»
20.40 «Օրիգինալ մարգածեւեր»
21.35 Գ/Ֆ «Ոսկե հորթը» (1-ին մաս)
22.45 Երաժշտական միջնարար
23.00 «Երեւանի գիշերներում»
23.50 Գ/Ֆ «Գլադիատորը»

ՎԱՅՐԵՆԻՔ

9.00 Մուլտֆիլմ
9.30 Վերկացիկ
9.45 Գ/Ֆ «Արեւ եղջերուն»
11.00 Մ/ս-ներ «Թռչող տնակ» (20-րդ մաս)
11.30 Ասողածաղիկ
12.00 Մ/Ֆ «Երկիրը մեր ժամանակներից առաջ»
13.10 Գ/Ֆ «Անորսալի վրիժառուները»
14.30 Մուլտծրագիր
15.00 Գ/Ֆ «Անորսալիների նոր արկածները»
16.20 Մուլտծրագիր
17.00 Երալաշ
17.30 Կ/Կ «Ոսկե հորթը»
18.00 Մուլտծրագիր
19.00 Վ/Ֆ «Դրախտային թռչուններ»
20.00 Մեր հայրենիքի մշակույթը
20.15 Մուլտֆիլմ
20.45 Լուսաստիկ
21.00 Գ/Ֆ «Ոդիսեւս» (1-ին սերիա)
22.30 Համաշխարհային երաժշտության գանձարան (Էլեվեյշն-2001)

ՀԱՄԵՐԳ ռեգիոնալ ցանց

8.35, 9.45, 17.40 Համերգ
8.55 Բարի լուր
9.25, 17.15 Մուլտծրագիր
10.00 Ցերեկային սեանս
17.05, 18.30, 20.00, 21.15 Տեղական լուրեր
18.00 Գ/Ս «Օվկիանոսի պատմությունը»
19.00 Սերիալ «Չիորինված պատմություններ»
20.50 Թաքնված տեսախցիկով
22.40 Ա1+ ֆուտբոլ
22.50 «Դիսավերին» ներկայացնում է
23.40 Գիշերային սեանս

ՕՐՏ

7.45 Գ/Ֆ «Մեկ գավաթ ջուր» (1-ին սերիա)
9.00, 11.00, 16.00, 19.00 Նորություններ
9.10 Մուլտայբուբեն
9.35 Հետաքննությունը վարում է Կոլոբկովը
9.55 Հոգեւոր հովվի խոսքը
10.10 Նվագիր, հարմոն սիրելի
10.50 Գրքամոլություն
11.10 Ծիծաղի համայնապատկեր
11.45 Սմակ
12.05 Վավ. դետեկտիվ «Մենամարտ»
12.35 Կենդանիների ախտահում
13.15 Գ/Ֆ «Ամենայն լրջությամբ»
14.05 Առողջություն
14.45 «Որ հիշեն...». Օ. Դալ
15.30 Դիսնեյ-ակումբ
16.10 Համերգ
17.20 Գ/Ֆ «Պրոխինդիադա կամ վազք տեղում»
19.25 Ֆորտ-մաժոր
20.05 Կատակ կատակի տեսքից
21.00 Ով է ուզում միլիոնատեր դառնալ
22.00 Ժամանակ
22.30 Ի՞նչ, որտե՞ղ, ե՞րբ...
23.45 «Եվրոտեսություն-2002» երգի մրցույթ. Տալլին

ՊՏՊ

7.30 Գ/Ֆ «Հաջողակ ֆամի, «Կատաղի թռչուն» (ԽՍՀՄ-Հարավսլավիա)
8.45 Երկխոսություններ ձկնորսության մասին
9.20 Ս-ներ «Գազանների տիրակալը»
10.15 Ալեքսանդր Սլադկովի «Զինվորական ծրագիրը»
10.30 Ոսկե բանալի
10.50 Առողջություն եւ կյանք
11.25 Բարի լույս, երկիր
12.00 «Հարյուրը՝ մեկին»
12.55 Գիտություն եւ տեխնիկա
14.05 Ս-ներ «Համերաշխ ընտանիք»
14.40 «Խա». փոքրիկ կատակերգություններ
15.00, 21.00 Լուրեր
15.20 Եվգենի Կինդինովը «Երիտասարդները» ֆիլմում
17.00 Լուրեր-Մոսկվա
17.50 ՌԴ նախագահ Վ. Պուտինի եւ ԱՄՆ-ի նախագահ Ջ. Բուշի հանդիպումը Սանկտ-Պետերբուրգի պետական համալսարանի ուսանողների հետ
19.00 Իմ ընտանիքը
19.55 «Անբլազ»
21.25 Հայելի
22.00 Գ/Ֆ «Փակի տակ»
00.10 Նիկոլայ Դոբրինինը «Այն ամենը, ինչի մասին մենք այդքան երազել էինք» ֆիլմում
01.15 «Ֆորմուլա-1»

ՀԴՏՎ

7.50 Հեքիաթ «Ցտեսություն, Մերի Փոփինս»
9.00, 11.00, 13.00, 17.00, 20.00 Այսօր
9.15 Ս-ներ «Հայելի, հայելի»
9.55 «Ա՜խ, այդ երեխաները»
10.25 Առանց բաղադրատոմսի
11.15 Եղանակի տեսություն
11.20 «Քրեական գործ»
11.50 Կնոջ հայացք. Ի. Օշիեւա
12.25 Բնակարանային հարց
13.25 Մ. Նոժկինը «Մենանավարկություն» մարտաֆիլմում
15.25 Բնասերի ճանապարհորդությունները
16.00 Սեփական խաղ
17.30 Մասնագիտությունը՝ լրագրող
18.00 Շարունակությունը՝ հաջորդիվ...
18.55 Վ/ս-ներ «Անհայտ մոլորակ»
20.45 Ս-ներ «Խուզարկուները»
21.55 Գ/Ֆ «Օրենքից վեր»
00.05 Ամեն ինչ միանգամից
00.40 Ս-ներ «Աստղային դարպասներ»
01.40 Գ/Ֆ «Մեղք. Կրքի պատմություն»

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության «Հայաստանի հեռուստատեսային ցանց» ՊՓԲ ընկերությունից հայտնում են, որ ֆուտբոլի ախտահի առաջնության խաղերը ՀՀ տարածքում կհեռարձակվեն հանրային հեռուստատեսությամբ եւ այն հեռուստաալիքներով, որոնք կունենան համապատասխան թույլտվություն:

Համաձայն ՌԴ OPT եւ PTP հեռուստաընկերությունների հետ կնքած պայմանագրերի, ինչպես եւ նրանց կողմից ստացված արտոնագրերի, ֆուտբոլի ախտահի առաջնության խաղերը Հայաստանում վերոնշյալ հեռուստաալիքներով չեն հեռարձակվելու, քանի որ վերջիններս իրավունք ունեն դրանք հեռարձակել միայն ՌԴ տարածքում:

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Ակրոբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան,Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469
Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 48ա
Հեռ.՝ 41206
Ալինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ոստովյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112
Այս Էրզրումցի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422
Ամերիա Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Բաղրամյան պող. 6, բն. 2
Հեռ.՝ 524040, 524140
Այտի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837, 277814
Արդշինբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674
Արժեթղթերի կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Զաֆիյան 8/19
Հեռ.՝ 581578, 566448
Արմբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ 542125
Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 524352
Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Գայի պող. 57, բն. 15
Հեռ.՝ 640804
ԷՍ ԿԱԲՐՈՔ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Մաշտոցի 40ա/1
Հեռ.՝ 532815
Էտալոն Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Փավստոս Բյուզանդի 97
Հեռ.՝ 539525
Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 526417, 569680
Կապիտալ-Մենեջմենթ ԲԲԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 560138
Մ.Գ.Ս. ՍՊԸ
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ 23109, 30868
Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան,Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 528778
Ռենեսա ՓԲԸ
ք. Երեւան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 544527
Վրինկո ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24/5
Հեռ.՝ 531805
Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

2002 թ. մայիսի 23-ի առեւտրային նստաշրջան

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

Թողարկող Issuer	Հատ.** ABBR	Հարթակ Listed	Առ՝ Bid: Լավագույն գին Best price	Միջ. կշռ. գին Avg. price	Ընդհ. Total qnt.	Վաճառ՝ Ask: Լավագույն գին Best price	Միջ. կշռ. գին Avg. price	Ընդհ. Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: Նվազ. գին Day low	Առավ. գին Day high	Միջ. կշռ. գին Avg. price	Փոփ.% Avg%	Ծավալ Volume
ԱՍՏԵԿՈՄԱԾ (ԱՐՑԱԽ)	ASTM	B	500.0	500.0	47				500.0	500.0	500.0	118	59,000.0
ԱՎՏՈԱԳՐԵԳԱՏՆԵՐԻ ԳՌ	AVAG	B	1,500.0	1,500.0	10				1,500.0	1,500.0	1,500.0	5	7,500.0
ՇԱՐԵՆՍ. ԳՈՐԾԻՔՍԵՐԻՆ. ԳՌ	CHGG	B											
ՇՈՒԱՍԵՆՏՈՒՆ	DZKT	B	500.0	500.0	20								
ԵՐ. ԿԵՆՏԱՌԱՅԻՆ ՔԻՄԻԱՅԻ ԳՌ	EKOG	B	400.0	400.0	10								
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՒՆ	ERKB	B	1,500.0	1,500.0	10								
ԵՐ. ՇԱՄՊԱՆՅԱՆ ԳԻՆԻՆԵՐԻ ԳՌ	ESHG	B	500.0	500.0	44								
ԱՍԱՀՈՏ ԳԵՏ. ԳՌ (ԵՐԵՎԱՆ)	ETCG	B	1,000.0	1,000.0	10								
ԵՐ. ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՌ - 1	EVG1	B	100.0	100.0	100								
ՀԱՅՇՈՒՄՈՏ	HATS	B	2,000.0	2,000.0	10				2,000.0	2,000.0	2,000.0	38	76,000.0
ՀԱՅԿԱԲել	HKBL	B	2,000.0	2,000.0	25								
ՀՈՄՔԻՍՍԵՔԵՆԱ	HQMQ	B	1,500.0	1,500.0	10								
ՋԵՐՄՈՒԿ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՁՐԻ ԳՌ	JHJG	B				8,000.0	8,000.0	200					
ՄՍՏԻՍ ՏԱԲԱԿ	MSTB	B	400.0	400.0	10								

* Շրջառառված գնանշվածքի (տպահանջարկի/առաջարկի) հայտերը առեւտրային նստաշրջանի փակման դրությամբ:
** 4 նիշից բաղկացած հատկությունը բաժնետիրական ընկերության հասարակ անվանական բաժնետոմսի հատկությունն է: Արտոնյալ բաժնետոմսի դեպքում 4 նիշից հետո նշվում է P: արտոնյալ բաժնետոմսերի տվյալ դասին շնորհված համարը: ՄՊԸ-ի բաժնետոմսի դեպքում 4 նիշից հետո նշվում է CO:
ՀՖԲ-ում ներկայումս ցուցակված է 137 արժեթուղթ: Տեղեկությունները ներկայացվում են ՀՖԲ-ում ցուցակված այն արժեթղթերի վերաբերյալ, որոնցով տվյալ առեւտրային նստաշրջանի արդյունքում գունցվել է գնանշվածքի հայտ կամ գործարք: Բոլոր գները ներկայացված են ՀՀ դրամով:
ՀՖԲ-ում ցուցակված բոլոր արժեթղթերի գնանշման անհրաժեշտ արդյունքները հրապարակվում են անսակաս կտրվածքով յուրաքանչյուր անվանված աշխատանքային օրը:
Այլ տեղեկությունները հրապարակվում են ինտերնետային էջում www.armex.am
©Armex

ՍՓՅՈՒՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ
590000 ← ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ → www.spyur.am www.yellowpages.am

Ժամանակամ

ԱՍՏՂԱԳՈՒՇԱԿ 25 մայիս

ԽՈՇ

Հակասական օր է, որն այի կընկնի խաբեություններով եւ թյուրիմացություններով: Ջանացեք ձեզ զուսպ պահել: Մի հրապուրվեք գայթակղիչ առաջարկներով, խուսափեք պատահական ծանոթություններից, մի դիմեք արկածախնդրությունների:

ՑՈՒԼ

Շատ նպաստավոր ժամանակ է ընտանեկան հարաբերությունների կարգավորման, անձնական կյանքի դրական փոփոխությունների, նոր ծանոթությունների հաստատման համար: Վերջիններս կարող են վերածվել լուրջ, տեւական հարաբերությունների:

ԵՐԿՎՈՒՅԱԿՆԵՐ

Հաջող օր է զարգացման նոր փուլին անցնելու համար: Մերձավորների աջակցության շնորհիվ կարող եք լուծել շատ խնդիրներ: Համատեղ ժամանցը կամրապնդի ընտանեկան փոխըմբռնումը, վստահությունը սեփական ուժերի հանդեպ:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ

Հակասական, երկակի օր է: Սպասվում են հաճելի եւ ոչ այնքան հաճելի անակնկալներ: Պատրաստ եղեք դրանց, ջանացեք վերահսկել իրավիճակը: Բնատուր խելքը եւ ճկունությունը թույլ կտան զերծ մնալ բարդություններից:

ԱՌՅՈՒԾ

Աստղերը տղամարդ առյուծներին խորհուրդ են տալիս ուշադրություն դարձնել սեփական առողջությանը: Հնարավոր են ֆրոնիկական հիվանդությունների սրում, վնասվածքներ, դժբախտ պատահարներ: Մի չարաշահեք խմիչքը:

ԿՈՒՅՍ

Հակասական օր է: Երիտասարդներին սպասում է նոր, գայթակղիչ ծանոթություն: Բայց մի շտապեք սիրային հաղթանակ տոնել. թերեւս ցանկալին իրական եք համարում: Տարեց կույսերին սպասում են նոր մտահոգություններ:

ԿՇԵՌՔ

Սնում են անձնական հմայքն ու գրավչությունը: Բացառված չէ, որ հանդիպեք հին ծանոթների: Անձնական հարաբերությունները ձեզ կուրախացնեն անկեղծությամբ եւ ջերմությամբ: Տարեց կշեռքները պետք է վերաիմաստավորեն անցյալը:

ԿԱՐԻՃ

Օրը նպաստավոր է սիրո, ստեղծագործական որոնումների համար: Բաց մի թողեք ստեղծագործական ներուժն իրացնելու հնարավորությունը: Դրական են հանդիպումները, փորձի փոխանակումը: Օրվա վերջում սպասվում է հաճելի լուր:

ԱՂԵՂՆԱՎՈՐ

Օրը նպաստավոր է ամենայն նորի յուրացման, ծանոթությունների գնումների համար: Ձեր կյանք մուտք գործած նոր մարդիկ կհուզեն նոր գաղափարներ եւ կբացահայտեն ձեր հնարավորությունները: Մի տվեք անտեղի խոստումներ:

ԱՅԾԵՂՁՅՈՒՐ

Կին այծեղջյուրներն այսօր թերեւս ունենան նոր, հետաքրքիր ծանոթություններ: Չի բացառվում հին բարեկամի ինքնադրսեւորումն անսպասելի կողմից: Տղամարդիկ պետք է ավելի մոտ լինեն բնությանը, աշխատեն հողամասերում:

ՋՐՀՈՍ

Ընտանիքի ավագ անդամների հետ շփվելը կարող է փչացնել ձեր տրամադրությունը: Պատրաստ եղեք դրան: Տխրության հաղթահարմանը կօգնի հումորի զգացումը: Հանգիստը եւ լիարժեք քունը կվերականգնեն առույգությունը:

ՁԿՆԵՐ

Օրը նվիրեք ընտանիքին, երեխաներին, տանը: Տնային հոգսերը ձեր գլխավոր մտահոգությունն են: Հաշվարկեք ձեր իրական եկամուտները եւ հնարավոր ծախսերը, որպեսզի հաջողությամբ լուծեք տնտեսական հարցերը: Շարժն պարտք վերցնել:

ԽՈՀԱՆՈՑ

Մնկով սալաթ

Մեկ կգ սունկ, 0.5 շիշ քացախ, աղ:

Ջուրը լցնել այնքան, որ ծածկի սունկը ու մարմանդ կրակի վրա եփել: Եփվելուց հետո քամիչով հանել եւ բարակ-բարակ շերտերով կտրատել, լցնել ափսեի մեջ, ավելացնել կարմիր պղպեղ եւ կտրատած մաղադանոս:

Մնկի կոտլետ

Սունկը լավ խաշել ու մանր կտրատել: Առանձին խաշել բրինձը, խառնել սնկին: Խառնել բոլոր համեմունքները եւ կոտլետներ պատրաստել, թաթախել մանր պախիմատի մեջ ու տաղակել:

☎ 529353 ԱՆՎՃԱՐ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Վաճառվում է ամառանոց Կաթնաղբյուր գյուղում (Կոտայքի մարզ), մշտական տաք/սառը ջուր, հոսանք, գազ, հեռախոս, 2400 քմ պտղատու այգի, մեծ լողավազան, հացատուն, ջերմոց... Հեռ. 26-79-92, (022) 2-69-15

Վաճառվում է 2 հարկանի վարչական շենք ԳՈՒՄ-ի մոտակայքում 2500 քմ տարածքով, ունի ցանկապատված պարտեզ 5900 քմ, երեք կողմից ճանապարհ, 3-րդ հարկ ավելացման հնարավորություն, հարմար է բուհի, օֆիսի, արտադրության համար: Հեռ. 54 55 17, 56 55 65, 23 87 74:

- Շտապ վաճառվում է 51 անկյունագծով հեռուստացույց եւ տեսամագնիտոֆոն, երկուսն էլ JVC մակնիշի: Գինը 200 դոլար, հեռ. 44 61 27:

Վաճառվում է 3 սենյականոց բնակարան Աղայան 9, 110 քմ ընդ. մակերեսով, վերանորոգված, մշտական սառը/տաք ջրով: Հեռ. 26 79 92, (022) 2 69 15:

Պահանջվում է **վարձով** բնակարան փոքր կենտրոնում, մաքրելի գնով, հեռ. 58 38 68, փեյջեր 1137:

- «Երեւանվերլինյուս» անգլերեն լեզվով թերթին հարկավոր են գովազդային գործակալներ առնվազն 1 տարվա աշխատանքային փորձով, մանրամասների համար զանգահարել 58 15 39, ժ. 14:30-18:30:

Վաճառվում են ակվարիումներ 20-120 լ տարողությամբ, տարբեր չափերի եւ ձեւերի: Ընդունվում են պատվերներ: Հեռ. 73-33-92 (ժ. 18:00- 22:00):

Վաճառվում է OPEL-KADET մակնիշի ավտոմեքենա: Հեռ. 63-65-34:

Վաճառվում է արտադրատարածք Եղվարդում, ընդ. մակերեսը 3600 քմ, որից 850 քմ-ն շենքեր, շինություններ, 16 միավոր տարբեր նշանակության հատոցներ: Հեռ. 26-54-69 (Երեկոյան):

Վաճառվում է մեծաղյա ավտոտնակ Դեմիրճյան փողոցում: Հեռ. 58-38-68:

Շտապ վաճառվում է պտղատու այգի Բյուրականում, լավ մշակված, 1400 քմ, կա մեծաղյա տնակ: Հեռ. 58-38-68:

Վաճառվում են հրաղարակին մոտ սեփականաշնորհված տներ եւ հողատարածք 740 քմ: Հասցեն Ա-միրյան 14: Հեռ. 56-44-86:

Վաճառվում է ռուսական շրիֆտով գրամեքենա «DELUX», ֆրանսիական, գունավոր պատճենահանման սարք CANON CJ7 շատ ցածր գներով: Հեռ. 58-38-68:

Փոխանակում եմ Երեւանի կենտրոնում գտնվող 76 քմ տարածքը մայրաքաղաքի մերձակայքում գտնվող առանձնատան հետ: Հեռ. 09423833:

Վաճառվում է մեկ հարկանի տուն Աշտարակի շրջանի Չորափ գյուղում, բոլոր հարմարություններով եւ 1600 քմ պտղատու այգու տարածքով: Հեռ. 56-04-03:

- Վաճառվում է Կենտրոնում 80 քմ կիսանկուղային տարածք: Եռաֆազ հոսանք, ջուրը մշտական: Հարմար է օֆիսի, սաունայի, բարի եւ այլ օբյեկտներ կառուցելու համար: Հեռ. 529-353, բջջ. (09)429353:

Վաճառվում է 2 սենյականոց բն. 9/9 հարկ, դարձրած 3 սենյականոց, ընդ. մակերեսը 66 քմ, Շարուրի փող. (Չարբախ): Գինը 5000 դոլար: Հեռ. 46-64-13 (ժ. 18-ից հետո):

Վաճառվում է 2 սենյականոց բն., դարձրած 3 սենյակ, Պուշկինի փ. 9/2 հարկ, ընդհ. տար. 80 քմ, մաքուր վիճակ, շտապաշտպամբ, գինը 26000 դոլար: Հեռ. 570908:

Վաճառվում է 2 սենյականոց բն. Սարյան փ. (կենտրոնական փոստատան հարեւանությամբ) 4/2 հարկ, 72 քմ ընդհ. տարածքով, բարձր առաստաղ, միջին վիճակ, գինը 18000 դոլար: Հեռ. 570908:

Վաճառվում է 2 սենյականոց բնակարան: Ամառանոցային 202 Վ շենքում (նախկին Կանգազի հանգստյան տուն), 4 հարկանի շենքի 2-րդ հարկ, կոմֆորտ վերանորոգված: Հեռ. 65-23-32:

Վաճառվում է 3 սենյականոց բն. Հերացի փ. 7/6 հարկ, ընդ. տար. 105 քմ, միջին վիճակ, վերելակ, գինը 32000 դոլար: Հեռ. 570908 (Գարիկ):

Վաճառվում է 3 սենյականոց բն. Մաշտոցի պ. 5/1 հարկ, 75 քմ ընդհ. տարածքով, մաքուր վիճակ, տարածքը հարմար է օֆիսի համար, գինը 35.000 դոլար: Հեռ. 570908:

Վաճառվում է 3 սենյականոց բն. Պուշկինի փ. 3/2 հարկ, ընդհ. տար. 120 քմ, միջին վիճակ, փայտե ծածկեր H=3,20 մ, գինը 42.000 դոլար: Հեռ. 570908:

Վաճառվում է 4 սենյականոց բնակարան Գյուլբենկյան 2/1, 14/12 հարկ (ժամացույցի գործարանի հարեւանությամբ), հին վերանորոգմամբ, վերելակով, ջուրը ժամով, հեռ. 26-89-05, գինը 13.000 դոլար:

Շտապ վաճառվում է 4 սենյականոց լավ վերանորոգված բնակարան Հարավ-արեւմտյան Ա1 թաղամասում, ընդ. տարածքը 88 քմ, 9-րդ հարկ, մեծաղյա դուռ, մեծ պատշգամբ կամարով միացրած ճաշասենյակին, մանարդի հնարավորություն: Հեռ. 72-79-85: Գինը 8000 դոլար:

- Վաճառվում է CD փոխանակիչ «CHANGER», 6 հատանոց KENWOOD: Գինը 150 դոլար: Հեռ. 09404403:

Վաճառվում է 4 սեն. բնակարան Մալաթիա թաղ. (Լուս աստղի հարեւանությամբ), ընդ. մակ. 105 քմ, 2 տնտ. պատշգամբով, բարվոք վիճակում: Հնարավոր է փոխանակում 1 եւ 3 սենյականոց բնակարանների հետ: Գինը 13.000 դոլար: Հեռ. 77-09-37:

Վաճառվում է բջջային հեռախոս PANASONIC EB-BSD90G, գինը 100 դոլար: Հեռ. 09487069:

Վաճառվում է բջջ. հեռախոս NOKIA 6210, գինը 130 դոլար: Հեռ. 09430271:

Վաճառվում է բջջ. հեռախոս SIEMENS S 25 I, գինը 165 դոլար: Հեռ. 09428243:

- **Կազմակերպում ենք** հարսանյաց եւ այլ հանդիսություններ, ապահովում ենք բարձր որակ: Հեռ. 09 40 81 46

Վաճառվում է 3 սենյականոց բնակարան, Ավան, Չարենցի թաղ. 11 շենք, 14 հարկ/9-րդ հարկ: Գինը 7000 դոլար: Հեռ. 22-81-78:

Վաճառվում է 3 սենյականոց բնակարան (120 քմ) ֆիզ. ինստիտուտի 1-ին հարկ (3 հարկանի), ավտոտնակ, նկուղ: Գինը 35000 դոլար: Հեռ. 34-51 86:

OPEL-RECORD ավտոմոբիլասամասերի վաճառք, 1980 թ.: Հեռ. 23 39 98, (09) 49 68 11:

- **Տրվում է վարձով** 17 քմ տարածք Ամիրյան 13 հասցեում: Հեռ. 22-60-02, 53-01-96:

- **Տրվում է վարձով** 3 սենյականոց բնակարան Գարեգին Նժդեհի հրապարակում: Մշտական ջուր, ARISTON, կահավորված: Գինը 100 դոլար: Հեռ. 46-09-71:

- Վաճառվում է 800 քմ **տուն-հողամաս** Օշականում: Գինը պայմանագրային: Հեռ. 34-40-71:

- Վաճառվում է 1200 քմ սեփականաշնորհված տնամերձ **հողամաս** «Հայֆիլմի» հարեւանությամբ (Քասախ-Ավան): Գինը պայմանագրային: Հեռ. 57-70-91:

- **Մերսման** որակավորում ունեցող բժշկուհին հրավիրում է բուժական, կազդուրիչ, կեսային եւ ընդհանուր մերսման: Հեռ. 22-92-92 (ժամը 10:00-16:00), 25-92-29:

Վաճառվում է մեծաղյա ավտոտնակ 2,5x6: Հեռ. 23-91-33:

- **Կգնեմ** օգտագործված լվացքի մեքենա: Հեռ. 53-04-39, Տիգրանին:

- **Անդրեաս Սեւոյանը փնտրում է** 1943 թ. Ստեփանավանում իր հետ 6 ամիս ծառայած Լեոնարդին: Հեռ. 65-22-36:

- Վաճառվում են **«գլյուկոմետրեր»** արյան մեջ շաքարի տոկոսը 30 վրկ. չափելու համար եւ պահեստային տեստ-թղթիկներ: Հեռ. 24-17-65:

Վաճառվում է 2500 քմ պտղատու այգի ցանկապատված, մշտական ոռոգման ջուր, 700 պտղատու ծառերով: Գինը պայմանագրային: Հասցեն Ֆ. Աբովյան Հեռ. 2-37-77:

- Վաճառվում է 1600 քմ ընդհանուր տարածքով **հողամաս** Աշտարակի շրջանում: Տարածքում երկու 3 հարկանի տուն, լողավազան, հոսանք, ոռոգման եւ խմելու ջուր, 150 պտղատու ծառ: Գինը 20.000 դոլար: Հեռ. 52-54-23:

Վաճառվում է 4 հարկանի առանձնատուն Կիեւյան 2, նրբ. 18 հասցեում, ունի 600 քմ հողամաս, կոմֆորտ վերանորոգված, լողավազան, սաունա: Հեռ. 22-54-88: Դիմել առանց միջնորդների:

- Մասնավոր **հետախուզական եւ իրավաբանական ծառայություն** Հեռ. 0948-9967:

- Վաճառվում է 1 տ բեռնատարողությամբ **վերելակ**: Հեռ. 09 41 90 18:

Կանանց, տղամարդկանց սեռավարակների, սեռական խանգարումների, անպտղության ախտորոշում եւ բուժում: Հեռ. 22-92-92 (10:00-16:00) կամ 09423059:

Դիսբակտերիոզների եւ ստամոքսաաղիքային մյուս հիվանդությունների բուժում դեղորայքով եւ դեղաբույսերով համակցված: Հեռ. 22-92-92 (10:00-16:00):

Բուժական, կազդուրիչ եւ կեսային մերսում: Հեռ. 22-92-92 (10:00-16:00), 25-92-29 (17:00-22:00:

- Արեւելահայերեն, արեւմտահայերեն դասական եւ ալեղյանական ուղղագրությամբ գրերի խմբագրում, հրատարակության պատրաստում եւ սրբագրում, թարգմանություններ: Հեռ. 48-52-16, 53-20-29, Գեւորգ:

Բուժում: 1. Նեւրոզներ, վախ, դեպրեսիա, հիստերիա... 2. Նեւրալգիաներ: 3. Մաշկավեներական հիվանդություններ: 4. Հենաշարժողական համակարգի խնդիրներ: 5. Ինֆեկցիոն բարդություններ: 6. Իմպոտենցիա (ցանկացած մակարդակի): 7. Մերսում բուժական, առողջարարական: Վճարը բուժումից հետո: Հեռ. 25 31 51, 26 01 59:

Սկանդալոտ

3 — Ռադիոյի «Արքիմեդը» — Խճճված կառույց, լաբիրինթոս — Աղջիկը հրաշքների աշխարհում — Լողաքաղաքով ծիծառ — Կահույք «Լյուդովիկոս XIV»

Անքեփուկ ծուկ

Ուղղակի ժակ — 5

Երբ մենակ ես երգում

Ռուս գրող Անտոն Պավլովիչ ... — Չեյրան — Յակոտնյան նաղիրն է — Լուկաշենկոյի «ոստանը»

1

Գոհարեղենի «կալանավայր» — Յյուրախաղ, անոնս — Որձաքար — Մայրաքաղաքը Լիլոնգվե — Գյուղ Վժան — «Կովկասի գերուհու» հերոսուհին — Դալայ... — «Նեգր» հատապտուղ — Դիպուկ — «Թումանյանի» գետը

Ազնվազարմ անգլուհի — Ճահճաբնակ բույս

«Ամբարային» խնդրագիրք — 1 — Դուդուկահար ... Գասպարյան — Ոչ ընդարձակ — Բասի եւ տենորի միջինը — Գորիս միջանցք

Օրիորդ, բայց ոչ «տեղական» — Եբերայուղ է տալիս — Հայկի «նշանակետը»

Մեծ Բրիտանիայի 54%-ը — Աբենասի հայ «գործընկերուհին» — Քար տեղաշարժելու լծակ — Սառնաշաքար — «Թիկատերեւ» պետություն

«Կարմիր առագաստներ» — Վրաստան — Փողը Ռիգայում — Հարսանիքում «պարեցվողը»

Մ.Սարյան «Արեւոտ ...» — Քարուքանդ, փլատակ, ... — Ծովային «շատըրվան» բռնող — Name

...; նեյտրոն — Միայն մի կողմից «փայլող» կտոր

2 — Ֆրանսիան խորհրդանշող ծաղիկ

Անգլիայում սլենգ է կոչվում — Բրոնխիալ ... — «Ավազի վրա ... չեն շինում» — Բոուլինգի գերմանական անունը — Սփռոց — Պարզապես խեցգետին — «Այսր» Ուրալ — Օ-ից մինչեւ 9-ը

Հնդկացիական բուսածին թույն — Եւ դեղի, եւ օծանելիքի «աման» — Հերակլեսի կանայք Դեյանիրա, ... — «Պայթյունավտանգ» մոլորակ

Ազգ — Պայտի մյուս անվանումը — Լաց ու կոծ — Պատի սվաղ — Երգիչ ... Ուկուպնիկ — Մտաբերվող անցյալ

4 — Հին հայերեն — Ն.Նեգոդան էկրանին

Սլյուրի «փլավքամիչ» — Պտուտակաձեւ կոր գիծ — «Պեպո», ... Զիմզիմով — «Դզողփչող» լեզվաբան

Ընտանեկան «նկարադարան» — «Ընտանի» ծածան — «Կ» տառի անվանումը

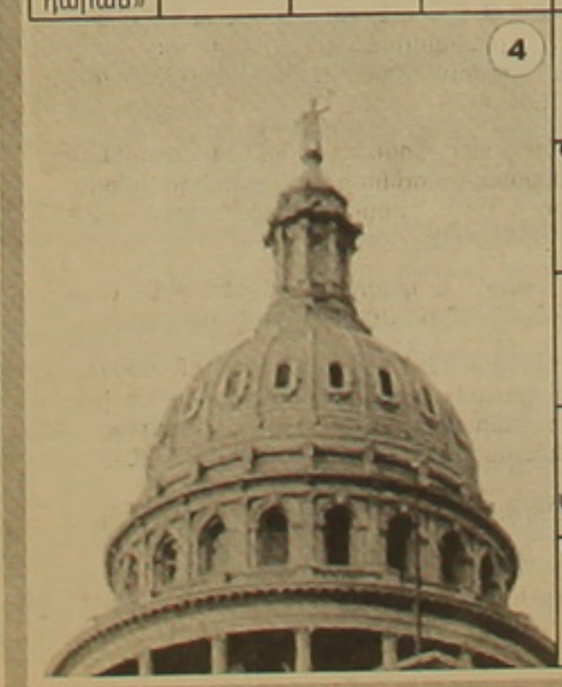

4 — Կարթի «վերջույթ» — Սառնարանի «էկոնոմիստը» — «Մեջն արյուն կա» — Եվրոպական «տժվժիկ» — ... ու բարիք

Կաշվե փոկ, կտորի շերտ — Շեմի «փակվողբացվողը» — Շրջանաձեւ հիմքով «բուրգ»

Գիտական պնդում — Ոդիսեւսի գահանիստ կղզին

Կորոնա Տոյոտա, Կադետ ... — «Զրիկ» մարգաձեւ — Եւ Սարուխանովը, եւ Կրուտոյը

«Մյուռնամետ» արարողություն

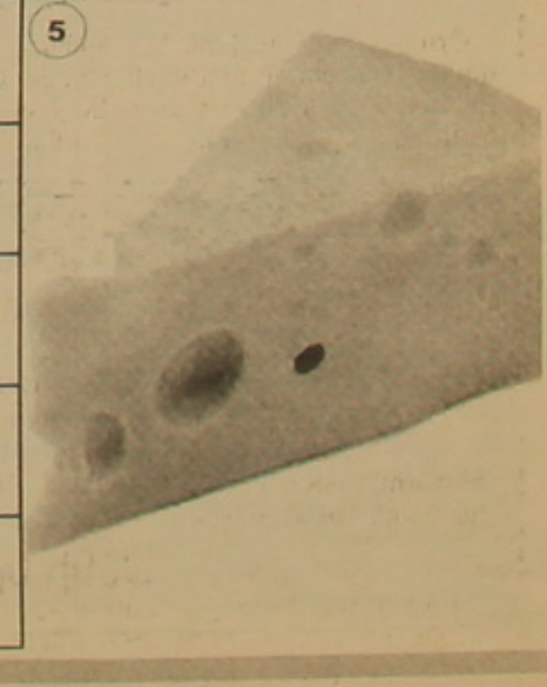

Ի գիտություն «Արմենտելի» բաժանորդների

Ս. թ. մայիսի 1-ից գործածության մեջ են մտել ինտերնետ ծառայության նոր սակագներ

հ	Արագություն կբ/վրկ	Սակագին առանց ԱԱՀ	ԱԱՀ	Սակագին ԱԱՀ-ով
1	64	3,400	280	1,680
2	128	2,800	560	3,360
3	192	4,200	840	5,040
4	256	5,500	1,100	6,600
5	320	6,800	1,360	8,160
6	384	8,000	1,600	9,600
7	448	8,700	1,740	10,440
8	512	9,500	1,900	11,400
9	640	12,000	2,400	14,400
10	768	14,000	2,800	16,800
11	896	16,000	3,200	19,200
12	1,024	17,000	3,400	20,400
13	1,280	22,000	4,400	26,400
14	1,536	23,000	4,600	27,600
15	1,792	24,000	4,800	28,800
16	2,048	25,000	5,000	30,000
17	2,304	29,000	5,800	34,800
18	2,560	33,000	6,600	39,600
19	2,816	34,000	6,800	40,800
20	3,072	36,000	7,200	43,200
21	3,328	39,000	7,800	46,800
22	3,584	41,000	8,200	49,200
23	3,840	43,000	8,600	51,600
24	4,096	45,000	9000	54,000

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ
ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Բոլոր հաղորդացիներին եւ կազմակերպություններին հաղ. Կարո Երջանիկի Գալստյանին՝ ծնված 03.03.1965 թ., վերջին հայտնի հասցեն՝ ք. Երեւան, Փափազյան փող. 13 շենք, 16 բն., գտնվելու վայրի մասին տեղեկություններ ունենալու դեպքում զանգահարել Արաքիր եւ Քանաթեռ-Զեյթուն համայնքների առաջին ատյանի դատարան՝ 24-01-61 հեռախոսահամարով:

ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՏՈՒՆ

ԾԱՂԿԱՁՈՐ

Հայաստանի հյուրանոցներից միակը, որն արժանացել է ISO-9002 որակի միջազգային հավաստագրի:

Գիտաժողովների, կոնֆերանսների, սեմինար-խորհրդակցությունների սպասարկումը - մեր մասնագիտացումն է:

Մենք երաշխավորում ենք՝
Լավագույն պայմաններ լիակատար հանգստի
եւ արդյունավետ աշխատանքի համար

ՎԱՅԵԼԵՔ ԾԱՂԿԱՁՈՐՅԱՆ ԲՆՈՒԹՅԱՆ
ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ ՁԱՐԹՈՆՔԸ

Tel: 281081, 282101, Fax: (023)-62160,
E-mail:writers@hrazdan.am

Մեծարման եւ գնահատանքի ցերեկույթ
Նվիրված՝ միջազգային լրագրող
ՋՈՐՋ ՏԵՐ-ԲԱՐԹՈՂԻ
գործունեության 50-ամյակին

- Հայաստանի ժուռնալիստների միության
- «Գեւորգ Մոմջյան» բարեգործական հիմնադրամի
- «Ազգ» օրաթերթի խմբագրության

Տեղի կունենա 2002 թ. մայիսի 25-ին, ժամը 14:00-ին, Արամ Խաչատրյանի տուն-թանգարանի դահլիճում:

Ցերեկույթի վերջում ելույթ կունենան՝ «Նոր անուններ» երաժշտախմբի փոքրիկ կատարողները եւ Գյումրու «Գոհար» երգչախումբը:

Մուտքն ազատ է

ԼՈՒԾՎՈՒՄ է

«Արիել-ԱԳԱ» ՍՊԸ-ն՝ գրանցված ՀՀ պետական ռեգիստրում 09.10.96 թ. (վերագրանցված է 27.04.99 թ.), գրանցման համարը՝ 286.040.02430, վկայականի համարը՝ 01Ա 029103:

Երրորդ անձանց (պարտատերերի) պահանջների ներկայացման ժամկետ է սահմանվում երկու ամիս սկսած լուծարման մասին հրապարակման պահից:

Հասցեն՝
ք. Երեւան,
Թումանյան 40

Գիտական դրամաշնորհների մրցույթի հրավեր

Ամերիկայի Հայ օգնության ֆոնդի հովանու ներքո գործող Գիտության եւ կրթության հայկական ազգային հիմնադրամը (ԳԿՀԱՀ) Հայաստանի Հանրապետության գիտնականներին եւ հետազոտողներին հրավիրում է 2003 թ. գիտական դրամաշնորհների մրցույթի: Դրամաշնորհի չափը 5000 ԱՄՆ դոլար է:

Տպագիր դիմումները պետք է ներկայացվեն անգլերեն՝ ոչ փոքր, քան տպագրական 10 տառաչափով եւ ուղարկվեն էլեկտրոնային փոստով՝ չգիպավորված Microsoft Word ֆորմատով: Դիմումի ձեւը բաղկացած է լինելու հետեւյալ բաժիններից.

1. *թեմայի իրագործման հակիրճ բովանդակություն*
2. *բովանդակության ցանկ*
3. *հետազոտական նյութի ներկայացում եւ մանրամասնում*
4. *գիտական գրականության վկայակոչում*
5. *նախատեսված բյուջեն կետ առ կետ*
6. *գլխավոր հետազոտողի հակիրճ ինքնակենսագրականը (CV)*
7. *վերջին շրջանում տպագրված հրապարակումների ցանկ եւ տեղեկատվություն համահետազոտողների վերաբերյալ:*

Բյուջեն ներառելու է թե գլխավոր հետազոտողի, թե մյուս մասնակիցների աշխատավարձերը, սարքավորումների գնման, համակարգչային գործերի (եթե կիրառվել են), ճանապարհորդական եւ այլ կարգի ծախսեր, նաեւ 8 տոկոս հաստատության վերադիր ծախսեր:

Գիտական դրամաշնորհների մրցույթի մասնակցության դիմումների վերջին ժամկետը 2002 թ. օգոստոսի 15-ն է: Արդյունքները հայտնի կդառնան ս. թ. դեկտեմբերի 15-ին, իսկ դրամաշնորհումը կկատարվի 2003 թ. հունվարի սկզբին:

Լրացված դիմումներն ուղարկել «ԳԿՀԱՀ-Հետազոտում» բաժնի էլեկտրոնային փոստի հետեւյալ հասցեով՝ ansef@farusa.org: Լրացուցիչ տեղեկություններ կարելի է ստանալ www.ANSEF.org ինտերնետային հասցեով:

ՀՕՖ-Ի ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիլ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 24. 05. 2002 Գինը՝ 100 դրամ